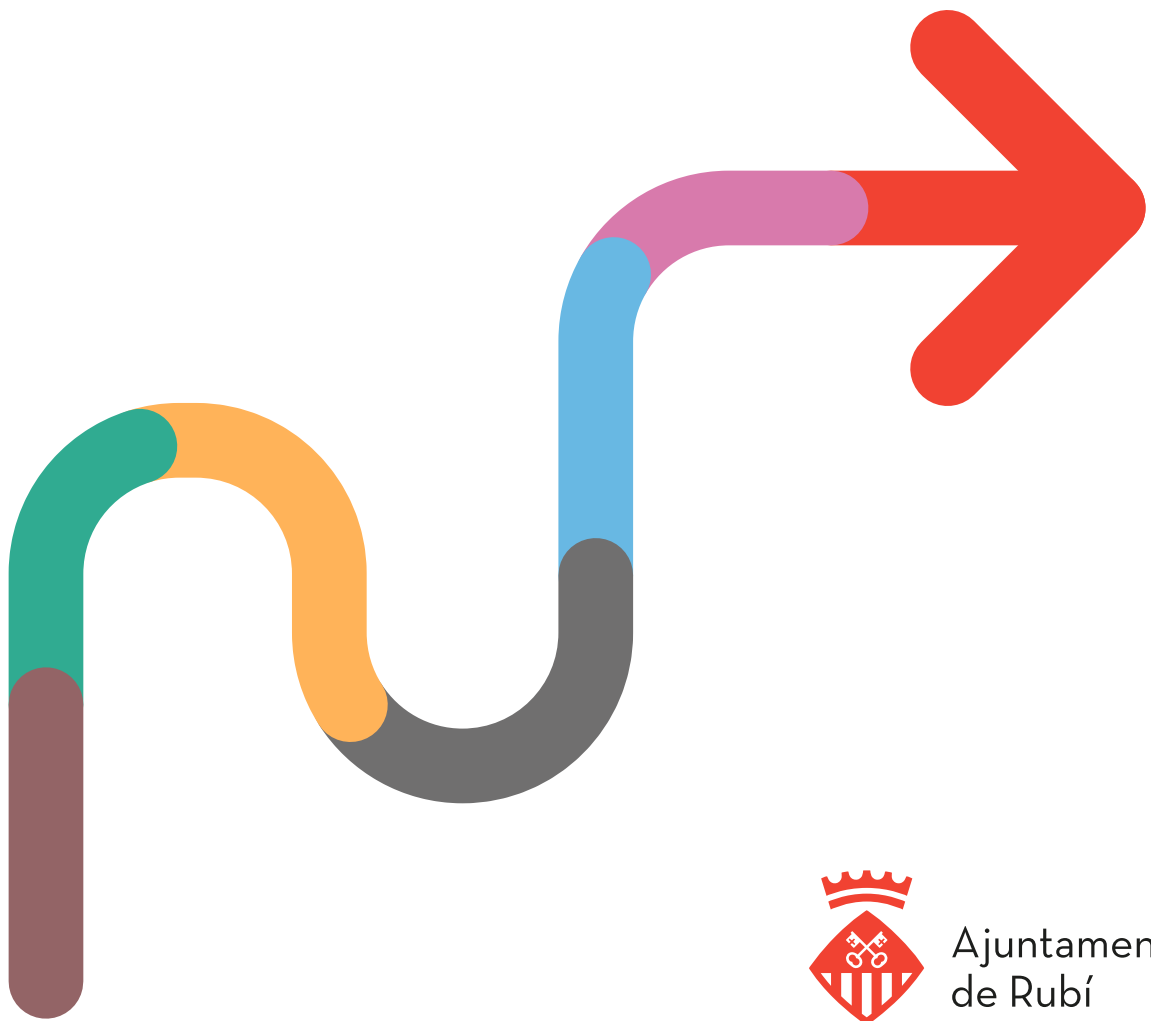
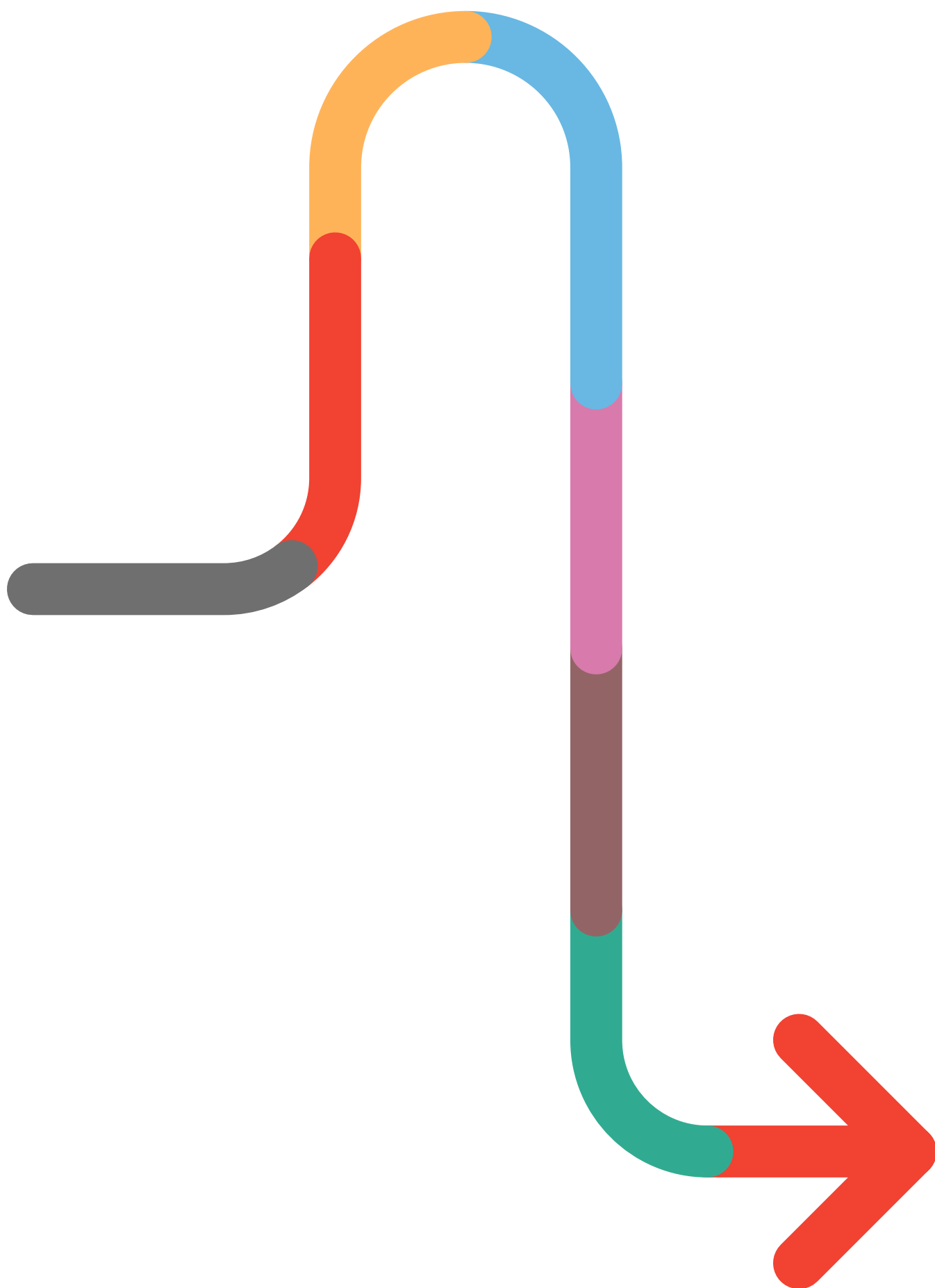

Guia d'accessibilitat per a l'organització d'activitats públiques

Ajuntament
de Rubí

Rubí vol ser una ciutat plenament inclusiva on tothom pugui desenvolupar el seu projecte vital, siguin quines siguin les seves capacitats. Dins d'aquest compromís, l'accessibilitat universal és un objectiu que reconeixem difícil però també prioritari; un dret que requereix la implicació de tota la societat i molt especialment de les administracions.

La *Guia d'accessibilitat per a l'organització d'activitats públiques* és una mostra més del lideratge que exerceix l'Ajuntament de Rubí en el desenvolupament de polítiques inclusives. Nascuda sota el paraigua del Pla d'atenció integral a les persones amb discapacitat i diversitat funcional, es tracta d'una eina instructiva i molt pràctica que facilita als diferents serveis municipals l'organització d'activitats sota criteris reals d'accessibilitat.

Crec que un dels aspectes més interessants d'aquesta guia és que ofereix una visió àmplia de les barreres que pateixen les persones amb discapacitat. A banda dels impediments físics, aborda les dificultats vinculades a la comunicació i a la conducta, i també les barreres mentals que sorgeixen quan tenim al davant una persona amb capacitats diferents a les nostres. La valoració de tots aquests aspectes ens proporciona la perspectiva i el coneixement necessari per prendre les decisions adequades i seguir avançant en l'objectiu d'un Rubí divers i inclusiu.

Quan apliquem mesures d'accessibilitat des de l'Ajuntament fomentem, de manera efectiva, la participació de tota la ciutadania en allò que es fa a la ciutat i, alhora, fem que aquestes mesures es percebin com a normals, contribuint d'aquesta manera a la sensibilització del conjunt de la població.

Vull agrair el bon treball del Servei de Diversitat Funcional en l'elaboració d'aquesta *Guia d'accessibilitat per a l'organització d'activitats públiques* i la gran disposició de la resta de treballadores i treballadors municipals que hi han participat. Ara, només queda que totes i tots us feu vostre el document i que el tingueu sempre a mà per orientar la vostra feina i consolidar així una ciutat més inclusiva.

Ana María Martínez Martínez

Alcaldessa de Rubí

Aquesta actuació ha estat elaborada per:

Fundació Desenvolupament Comunitari

Consultoria tècnica:

Emili Grande Cabezas
Genisa Prats San Román
Txell Tortosa Alemany

Ajuntament de Rubí

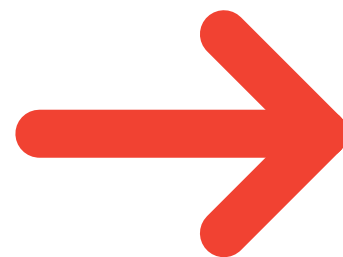
Direcció i supervisió:

Yolanda Ferrer Polo
Regidora delegada d'Igualtat i Benestar Social

Encarna Medel García
Coordinadora de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Rubí

Maria Vilajosana Montmany
Tècnica del Servei de Diversitat Funcional de l'Ajuntament de Rubí

Índex

1.	Introducció	8
1.1	Per què aquesta guia?	8
1.2	El Rubí que ens agradaria construir	8
1.3	Enfocament inclusiu	10
	El disseny universal	10
	Accessibilitat	11
	A qui beneficia	11
	Adaptacions raonables	12
2.	Què significa aquesta guia?	14
2.1	Objectiu de la guia	14
	A qui es dirigeix?	14
	Activitats públiques	14
	Com utilitzar aquesta guia	15
3.	Què és un esdeveniment accessible i inclusiu?	16
4.	La diversitat humana	18
4.1	Discapacitat i diversitat funcional	18
	L'ús de les paraules	18
	Relacionar-se amb persones amb diversitat funcional	
	Actituds i comportaments generals	20
	Discapacitat auditiva	21
	Relacionar-se amb persones amb discapacitat auditiva	21
	Discapacitat física	21
	Relacionar-se amb persones amb discapacitat física	22
	Discapacitat intel·lectual	22
	Relacionar-se amb persones amb discapacitat intel·lectual	23
	Discapacitat visual	23
	Relacionar-se amb persones amb discapacitat visual	23
	Malaltia mental	24
	Relacionar-se amb persones amb malaltia mental	24
5.	Fer una activitat inclusiva	26
5.1	Preparar una activitat: planificació	28
	Escollir a les persones i cridar a la participació	28
	Participació	28
	Programació (selecció del contingut de l'activitat o esdeveniment)	29
	Activitats inclusives	29
	Activitats especials	29
	Activitats amb adaptacions	29
	Activitats amb sessions o itineraris específics	30
	Activitats de sensibilització	30
	Activitats realitzades pels mateixos col·lectius	30
	Actes mòbils o itinerants	30

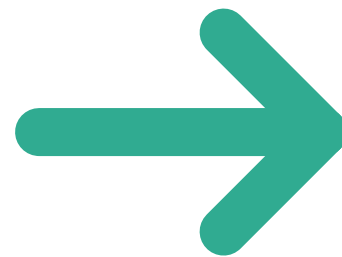
Índex

	Activitats de 'portes obertes'	31
	Fires i altres esdeveniments amb activitats simultànies per on transiten les persones visitants	31
	Fires d'atraccions	32
	Activitats en format telemàtic	34
	Escollir els espais on tindrà lloc l'activitat o l'esdeveniment i les diferents actuacions	35
	Arribada	36
	Transport públic accessible	36
	Reserva d'aparcament	37
	Inscripció	37
	Acompanyants	37
	Preus	37
	Accessibilitat física dels espais interiors	37
	La disposició dels espais oberts	40
	Accessibilitat cognitiva	40
	Accessibilitat actitudinal	41
	Previsions d'incidències	44
	Preveure l'avaluació	44
	Indicadors: què volem saber per a valorar l'accessibilitat de l'activitat?	44
	Com hem de recollir aquesta informació?	45
5.2	Difusió	46
	Comunicació accessible: materials escrits, en àudio i audiovisuals	46
	Cartells, programes i altres materials impresos	49
	Difusió a les xarxes o per a lectura en pantalla	51
	Vídeos, pel·lícules, avisos i altres senyals visuals i sonores	52
	Presentacions	52
5.3	Durant l'activitat: realització	53
	Cues i torns	53
	Llibertat de moviment	54
	Accés a objectes que s'han de tocar o manipular	55
	Zones Reservades	55
	Assignar responsabilitats en temes d'accessibilitat	57
	Implementació de les mesures d'accessibilitat	58
	Personal de suport (perfils i tasques)	58
	Recollida i gestió d'incidències	58
	Referent d'accessibilitat i d'inclusivitat	58
	Recollida d'indicadors per a l'avaluació	59
5.4	Després de l'activitat : avaluació	59
5.5	Resum esquema de tot el procés	60

Índex

6.	Decàleg de recomanacions per a l'accessibilitat i la inclusió	62
7.	Glossari	66
8.	Altres recursos per a l'accessibilitat	74
8.1	On trobar més informació i assessorament	74
	Serveis i entitats de l'àmbit de la diversitat funcional a Rubí	74
	Altres recursos d'interès	77
	Discapacitat auditiva	77
	Discapacitat física	78
	Discapacitat intel·lectual	78
	Discapacitat visual	79
	Malalties minoritàries	79
	Salut mental	80
	Sordceguesa	80
8.2	Normativa	80
	Normativa catalana	81
	Normativa espanyola	81
	Normativa internacional	82
9.	Notes i informacions addicionals per capítols	84
9.1	Capítol 1	84
	Antecedents legislatius a la present guia d'accessibilitat	84
	Factors de diversitat de la població de Rubí	84
9.2	Capítol 4	87
	Diversitat cultural	87
	Relacionar-se amb persones novingudes procedents de realitats geogràfiques i culturals diverses	87
	Adreces d'interès en l'àmbit de la diversitat cultural	88
	Diversitat per raó d'edat. Les persones grans	89
	Relacionar-se amb la gent gran	91
	Adreces d'interès en l'àmbit de la gent gran	91
	Diversitat per raó d'edat. La joventut	91
	Relacionar-se amb joves	91
	Adreces d'interès en l'àmbit de la joventut	92
	Diversitat per raó d'edat. Les relacions intergeneracionals	92
	Enfocament de gènere	93
	L'enfocament de gènere en activitats i esdeveniments	94
	Adreces d'interès en l'àmbit de les dones	94
	Diversitat afectiva, sexual i de gènere. Els col·lectius LGTBI	94
	Relacionar-se amb persones amb opcions afectives, sexuals i de gènere diverses	95
9.3	Capítol 5	96
	Òrgans de participació	96

01 | Introducció

1.1 | Per què aquesta guia?

Rubí és una ciutat amb un bon nivell d'accessibilitat. Els diferents governs municipals dels darrers anys, en col·laboració amb les persones amb diversitat funcional de la ciutat i les entitats que les representen o que els donen suport, han anat reduint les barreres, especialment als carrers i a les places, als edificis i als mitjans de transport.

El 23 de setembre de 2021 es va publicar al DOGC el Pla d'accessibilitat de Rubí (concretament, els apartats dedicats a la via pública i als edificis municipals), on es tenen en compte moltes de les accions. Podeu veure'n els antecedents a les [notes del capítol 1](#).

Rubí també disposa d'un Pla d'atenció integral a les persones amb discapacitat i diversitat funcional, aprovat pel Ple Municipal del 28 de març de 2019. Aquesta eina de planificació estratègica, que comprèn el període de 2019-2022, estructura i prioritza les accions a desenvolupar a curt i mitjà termini per tal de millorar la resposta a les necessitats i problemàtiques de les persones amb diversitat funcional del municipi i les seves famílies.

El Servei de Diversitat Funcional, pertanyent a l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Rubí, promou aquesta Guia amb la finalitat de cobrir la necessitat de fer la ciutat accessible per a tothom, amb la mirada posada en les activitats públiques inclusives, i amb l'objectiu de garantir el dret a la participació en igualtat de condicions de tota la ciutadania.

1.2 | El Rubí que ens agradaria construir

Segons les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, a finals del 2021 a Rubí hi vivien 78.549 habitants, amb una proporció molt paritària entre dones i homes.

Les darreres dades en relació amb les persones amb diversitat funcional de Rubí mostren que les persones amb un grau de discapacitat reconegut superior al 33% representen un 6,75% del total de la població, amb una clara majoria de les persones amb discapacitat física, seguides de les persones amb malaltia mental i amb discapacitat intel·lectual.

Persones amb discapacitat 2020

Homes: 2.695 | Dones: 2.616 | Total: 5.311

Tipus de discapacitat

Física motriu	Física no motriu	Visual	Auditiva	Intel·lectual	Malaltia mental	Múltiple	No consta	Total
1.638	924	300	346	733	990	11	369	5.311

Les ciutadanes i els ciutadans de Rubí aspiren a gaudir d'una agradable convivència, on tots i totes se sentin tractats amb equitat i justícia i puguin desenvolupar el seu projecte de vida individual alhora que participen amb les seves opinions, propostes i esforços en la construcció de la vida col·lectiva.

Pots trobar altres dades sobre la diversitat de la població de Rubí a l'apartat «Notes i informacions addicionals per capítols: **capítol 1.**».

1.3 | Enfocament inclusiu

Per contribuir a aquesta ciutat amable i acollidora, cal que les activitats públiques, especialment aquelles que organitza o promou l'Ajuntament, siguin accessibles i inclusives.

L'enfocament inclusiu

pensa les activitats per a totes les persones, tinguin les capacitats i les característiques que tinguin, i entén la participació i la no discriminació com a **drets humans** que afecten totes les persones pel sol fet de ser persones.

La inclusivitat

és el resultat d'aplicar les mesures d'accessibilitat que permeten que tothom pugui gaudir i participar amb **autonomia i comoditat**, de manera que l'activitat inclusiva sigui un lloc de trobada de les diferents diversitats de la comunitat.

Tenim un comportament inclusiu quan garantim que hi ha un itinerari alternatiu a les escales, amb rampes o ascensor, ens assegurem que els cartells tenen prou contrast, que la documentació és fàcil de llegir, que hi ha una persona intèrpret de llengua de signes, que l'espai està ben il·luminat, etc. En definitiva, quan no hi ha **barreres** que discriminin ni excloguin ningú.

L'existència o l'eliminació d'aquestes barreres depèn sovint de les decisions que es prenen en promoure, dissenyar i executar una activitat. Així, doncs, aquestes decisions fan que un acte sigui inclusiu o més discriminatori.

Hi ha tres conceptes clau per a actuar de manera inclusiva:

El disseny universal

L'accessibilitat

Les adaptacions raonables

El disseny universal

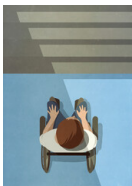
El disseny universal és el disseny de productes, entorns, processos i serveis que poden utilitzar totes les persones sense necessitat d'adaptacions especials.

El disseny universal compleix set principis:

- 1. És útil** per a totes les persones, amb diferents capacitats.
- 2. És flexible** i adaptable a les preferències i capacitats individuals.
- 3. És simple**, intuïtiu i fàcil d'entendre.
- 4. Dona la informació necessària** amb independència de les capacitats de la persona usuària.
- 5. Tolera l'error** i minimitza les conseqüències negatives de les equivocacions.
- 6. És còmode** i requereix poc esforç físic.
- 7. L'espai, la forma i les dimensions faciliten l'aproximació i l'ús** amb independència de la grandària del cos de la persona usuària, la seva postura o mobilitat.

Accessibilitat

L'accessibilitat és una condició dels espais, dels objectes i de les activitats, però s'expressa en la relació entre les persones; en possibilita i facilita la participació, juntes i, alhora, diferenciades. Amb respecte per la diversitat de cada persona, aporta, sempre que és necessari, els suports i els elements que complementen la seva autonomia i vetlla per la seva independència en la presa de decisions.

L'accessibilitat és la condició dels espais, les coses o les activitats que fa que qualsevol persona pugui arribar-hi, entendre-les i utilitzar-les.

L'accessibilitat **física** té a veure amb la distribució dels espais, les construccions, els elements arquitectònics i el mobiliari. Fa referència a alçades i amplades adequades, al desplaçament fàcil i a la superació còmoda de desnivells.

L'accessibilitat de la **comunicació** facilita l'emissió dels missatges i les propostes per diferents canals –sonors, visuals, tàctils– i en suports diferents –una pantalla, un fullet, un cartell, una persona–.

L'accessibilitat **cognitiva** utilitza diferents idiomes, símbols i senyals per a fer entendre els espais i el que s'hi fa.

L'accessibilitat de les **actituds proporciona formació a les persones** perquè acullin i celebrin la diversitat, rebutgin qualsevol discriminació o prejudici i garanteixin la igualtat d'oportunitats amb amabilitat i respecte.

L'accessibilitat és una condició viva. Cada objecte està relacionat amb els objectes propers, cada espai amb els dels costats i cada cosa que passa amb l'abans i el després. L'accessibilitat és una cadena d'elements interrelacionats i, si en falla un, falla l'accessibilitat:

puc arribar-hi → entenc la situació → hi participo

L'accessibilitat topa amb barreres que es produeixen quan els espais, els objectes o les activitats no permeten que totes les persones hi puguin arribar, utilitzar-les i participar-hi.

A qui beneficia

Promoure l'accessibilitat i el disseny universal beneficia a tothom, ja que el que és necessari per a algunes persones és convenient, còmode i utilitzable per a la generalitat del públic.

Promoure l'accessibilitat i la participació, més enllà del benefici general que aporta, és una exigència per a garantir **l'exercici dels drets d'autonomia, participació i inclusió a la comunitat**, que tots i totes tenim reconeguts a través de les lleis i que es ratifiquen en la Convenció de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada l'any 2006 i a la qual l'Estat està adherit des del 2008.

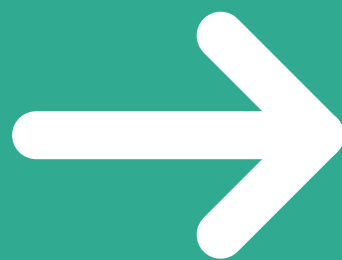
Les adaptacions raonables

L'accessibilitat permet la participació de tots i totes, però de vegades algunes persones necessiten ajustaments individuals per a poder exercir aquest dret.

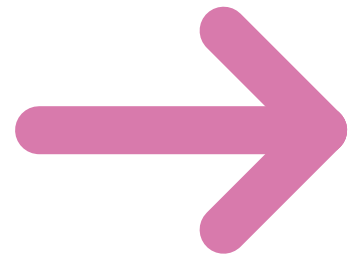
Les adaptacions raonables són aquelles **modificacions d'un objecte, espai o activitat per a ajustar-los a les característiques concretes de cada persona.**

Les adaptacions raonables són accions que es realitzen en conèixer la necessitat, per exemple quan:

- es demana un menú especial per a una persona celíaca;
- es permet l'entrada d'un traductor acompanyant una persona sordcega;
- es dona més temps a un jove amb paràlisi cerebral per a fer una prova.

02 | Què significa aquesta guia?

Aquesta guia està pensada per a ajudar a tenir en compte tot allò que és important per a fer al màxim d'inclusius els diferents actes públics de Rubí, aquelles actuacions que atenen, convoquen o s'adrecen a un conjunt de persones o a la ciutadania en general. Algunes d'aquestes actuacions i esdeveniments es relacionen a l'apartat següent.

2.1 | Objectiu de la guia

La Guia és un suport per a aconseguir que les activitats públiques de la ciutat siguin **al màxim d'inclusives i segueixin els principis d'accessibilitat i disseny universal**.

Per a aconseguir-ho, la Guia organitza la informació que cal per a conèixer les necessitats de la diversitat de persones i aporta solucions i recursos per a donar-hi resposta.

A qui es dirigeix?

A les persones responsables de la planificació, programació i realització d'activitats públiques, ja siguin de la ciutat, d'un barri o d'un carrer, d'una entitat o d'una institució.

Activitats públiques

Aquesta guia està pensada com una ajuda per a preparar i fer accessibles les diferents activitats públiques, des de la que compta amb l'assistència més reduïda (com pot ser una reunió) fins a la que acull l'aforament més nombrós.

Es tracta d'activitats, per exemple, que convoquen gent per a ser atesa en un servei, per a donar la seva opinió en un procés participatiu de presa de decisions urbanístiques o pressupostàries, per a participar i gaudir d'una festa popular, etc.

Al municipi de Rubí hi ha moltes activitats públiques. En relacionem unes quantes sense ànim d'exhaustivitat:

L'atenció a persones oferta per l'Oficina d'Atenció a la Ciutadania (OAC) i diferents serveis municipals.

Les convocatòries per a accedir a prestacions, serveis o recursos de diferents àmbits, com Serveis Socials, Habitatge, Joventut, Esport, Educació o Cultura.

Els processos participatius i consultius per a la presa de decisions.

Els processos d'informació i de participació de les actuacions urbanístiques als carrers i places de la ciutat.

La Festa Major de Sant Pere.

Les festes populars en honor a Sant Roc, el Carnaval, les revetlles, el Campament del Mag Rubisenc i la Cavalcada de Reis.

Les celebracions dels veïns i veïnes d'un barri.

Les celebracions organitzades per entitats i centres, de vegades per a commemorar un aniversari o homenatjar un fet o una persona, amb festes relacionades amb les tradicions d'aquí i d'arreu, des de trobades de sardanes, esbarts, bastoners i castellers, fins a l'entrada de l'any nou xinès, la fi del Ramadà o les celebracions de les diferents comunitats culturals que conviuen a Rubí.

Actes esportius com ara curses, gimcanes i «bicicletades».

Actes gastronòmics com ara les mostres de vins, formatges i cerveses artesanals.

Actes culturals com ara les parades de llibres per Sant Jordi.

Actes comercials com ara els Fora Stocks i la Botiga al Carrer.

Actes puntuals com ara concerts, congressos i jornades.

Com utilitzar aquesta Guia

Per a utilitzar aquesta guia, aconsellem que es faci una primera lectura dels quatre primers capítols per tal de familiaritzar-se amb els principis i els conceptes d'aquesta proposta. Després, al capítol 5, es detallen els diferents aspectes que tenen a veure amb planificació, realització i avaluació de les activitats.

Lectura dels capítols 1,2,3,4

- Incorporar els principis
- Familiaritzar-se amb els conceptes i la terminologia

Capítol 5

- Aspectes a tenir en compte en el moment de planificar l'activitat
- Com assegurar que efectivament es fa allò que hem planificat, com ara gestionar les incidències
- Avaluat i proposar millores

Decàleg i llistat de comprovació

- Assegurar que no ens hem deixat res important

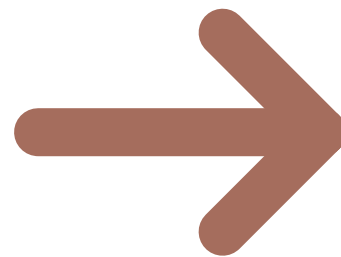

Glossari i notes

- Definicions i ampliació de conceptes
- Ampliar dades i informació

Per tal d'alleugerir el redactat de la guia, la descripció d'alguns termes i elements s'ha inclòs en el capítol 7 en forma de glossari. S'aconsella accedir-hi per a l'aclariment de conceptes amb els quals estiguem poc familiaritzats.

03 | Què és un esdeveniment accessible i inclusiu?

Un acte és accessible i inclusiu quan permet que qualsevol persona hi participi, sigui quin sigui el nivell de les seves capacitats, habilitats i coneixements.

Totes les persones tenim capacitats. El nivell de desenvolupament de les nostres capacitats depèn de molts factors, alguns de biològics i relacionats amb l'edat, i d'altres de culturals i vinculats amb la formació i les experiències.

L'accessibilitat és l'eina

La metodologia, les adaptacions,
la personalització dels suports

La inclusivitat és el resultat

Una activitat on totes les persones
que formen part de la comunitat estan
en igualtat d'oportunitats per accedir-hi
i participar-hi

Capacitat visual

Aquesta capacitat està relacionada amb **captar la llum** a través dels ulls, i entendre les **formes i les grandàries, les distàncies i els colors**, així com amb veure una porció de l'espai (camp visual) i distingir els detalls (agudeza). Es complementa amb el nivell de comprensió d'allò que veiem.

Capacitat auditiva

És la capacitat de captar els sons, habitualment a través de l'oïda, i discriminar el volum, el to i les diferències. Es complementa amb la comprensió d'allò que escoltem (un idioma que coneixem, el soroll d'un electrodomèstic que tenim a casa o la campana de l'església veïna tocant hores) i amb la capacitat de saber d'on prové.

Capacitats físiques

Són les capacitats relatives al moviment del cos que fem voluntàriament, per canviar de gest o de postura, desplaçar-nos, agafar i manipular les coses.

Capacitat cognitiva

És la capacitat de conèixer i entendre les coses, comprendre la situació en què ens trobem i allò que està passant. Així mateix, està relacionada amb el fet de rebre i entendre la informació, recordar i aprendre coses noves.

Capacitat de comunicació

Es tracta de la capacitat de compartir informació i comprendre els altres quan expressen idees, necessitats, aportacions i suggeriments, i que els altres comprenguin les nostres.

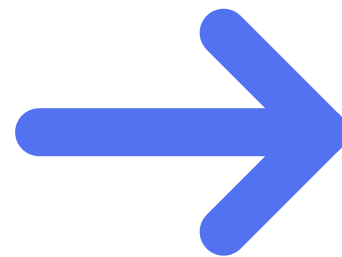
Capacitat de relació

És la capacitat de tractar amb altres persones: compartir-hi idees, pensaments i emocions a través de diferents llenguatges, del gest i del moviment amb intenció d'expressar-nos, contactar-hi físicament (agafar un mà, donar i rebre una abraçada); tenir empatia; entendre les diferències, i parlar, fins i tot intentar convèncer, en un clima de pau i bona intenció.

Salut mental

Podem dir que gaudim de salut mental quan ens sentim bé i som conscients de les nostres capacitats; afrontem les tensions quotidianes de la vida; fem coses productives, i contribuïm a la comunitat.

04 | La diversitat humana

Cada una de les persones que componen una comunitat és única i diferent. Aquest capítol se centra en un dels trets que ens fan singulars: la **diversitat funcional**, la concreció en una persona de les capacitats esmentades anteriorment.

Al final de la guia s'inclou un apartat de «Notes i informacions addicionals», corresponents al **capítol 4**. Així mateix, es fa esment d'altres factors de diversitat, com ara la cultura i el lloc de procedència, la religió i les creences, l'edat, el gènere i les diferents opcions afectives i sexuals.

La política local de la qual depèn l'urbanisme ha de promoure el disseny de ciutats inclusives que tinguin en compte la diversitat, i així fer que el dret a la ciutat sigui un dret humà per a totes les persones.

Els espais físics i les activitats que s'hi proposen condicionen el dret a la ciutat, entesa com a espai col·lectiu que pertany a totes les persones que l'habiten, les quals tenen dret a trobar-hi les condicions per a la seva realització política, social i ecològica, i han d'assumir, en reciprocitat, deures de solidaritat, segons l'article I de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat.

4.1 | Discapacitat i diversitat funcional

Totes i tots som diferents pel que fa al nivell de desenvolupament de les capacitats humanes que enumeràvem al capítol 3: això és la **diversitat funcional** de la nostra societat.

Si una persona té alguna d'aquestes capacitats poc o no gens desenvolupada, diem que és una **persona amb discapacitat**. També podem utilitzar l'expressió «**persona amb diversitat funcional**».

Les persones no són disminuïdes ni minusvàlides, sinó que **tenen una discapacitat, de la mateixa manera que tenen altres característiques i capacitats**.

L'ús de les paraules

El nostre llenguatge mostra els conceptes que tenim al cap.

Moltes vegades fem servir un llenguatge negatiu o passiu, ens centrem en les mancances o identifiquem la persona amb les seves mancances (persones discapacitades).

Ens referim a les persones amb termes mèdics o psiquiàtrics (esquizofrènic/a, tetraplègic/a, paralític/a cerebral) quan parlem d'homes i dones, d'alumnes o estudiants, de treballadors o treballadores, etc., que tenen una discapacitat.

Utilitzem el verb *patir* per dir que una persona «té» una discapacitat, de manera que la fem ressaltar com una cosa negativa i indesitjable, però el fet és que la discapacitat és part de la diversitat funcional i, per tant, una característica amb la qual conviuen algunes persones però que no les defineix.

La discapacitat pot ser la conseqüència o la seqüela d'una malaltia, però la **persona amb discapacitat, en general, no està malalta**. Ningú no és una *síndrome*.

Termes incorrectes	Alternatives acceptables	Reflexió
Deficient Disminuït/ida	Persona amb discapacitat Persona amb diversitat funcional Persona amb necessitat de suport	Posem l'èmfasi en la persona, no en la discapacitat.
Mongòlic/a Subnormal Subnormal profund Borderline / límit	Persona amb discapacitat intel·lectual	Les classificacions antigues i obsoletes han estat substituïdes per la valoració de la necessitat de suport que té la persona: intermitent, limitada, extensa i generalitzada.
Incapacitat/ada	Persona que necessita mesures de suport per a complementar la seva capacitat jurídica	La nova legislació preveu la substitució progressiva de la figura de tutela per la d'acompanyant o assistent legal.
Minusvàlid/a Invàlid/a Paralític/a	Persona amb discapacitat física Persona amb mobilitat reduïda	La persona no té menys valor ni menys dignitat per causa d'una discapacitat.
Sordmut/uda	Persona amb discapacitat auditiva Persona sorda	Les persones que són sordes abans d'adquirir el llenguatge oral (prelocutives) no són mudes, tot i que els és difícil aprendre a parlar.
Llenguatge de signes	Llengua de signes catalana	La llengua de signes catalana (LSC) és un idioma reconegut.
Persones normals	Persones Ciutadania El conjunt del públic Les persones que no tenen aquesta dificultat	El terme <i>persona normal</i> per contraposició a la persona que té una discapacitat és discriminatori.
Patir una discapacitat Estar confinat en una cadira de rodes	Tenir una discapacitat Utilitzar una cadira de rodes Persona usuària de cadira de rodes	La discapacitat és una condició que mereix suport i empatia, no llàstima.
Accés per a minusvàlids Lavabo per a minusvàlids	Itinerari accessible Lavabo adaptat	

Relacionar-se amb persones amb diversitat funcional. Actituds i comportaments generals

Una persona amb discapacitat és, **sobretot, una persona**, amb la qual has de tenir un **tracte respectuós i amable**, com el tens amb qualsevol altra.

Comporta-t'hi amb **naturalitat**; utilitza el **sentit comú**.

Tingues empatia: mira de comprendre quina és la seva situació, i **mostra respecte, interès i tolerància**.

Parla **directament amb la persona**, no a través dels familiars o acompanyants, els quals poden, tanmateix, ajudar-te si la comunicació és complicada.

No hi ha cap paraula *tabú* que no es pugui dir o utilitzar davant d'una persona amb discapacitat, llevat que siguin termes insultants, pejoratius o discriminatoris.

Pregunta abans d'ajudar. Ofereix-te i demana com pots ajudar. No caiguis en la sobreprotecció ni en l'abandonament.

Si una persona amb discapacitat vol parlar amb tu, no t'atabalis. **Dona-li temps perquè s'expliqui** tenint en compte que el ritme i la pronunciació poden ser diferents.

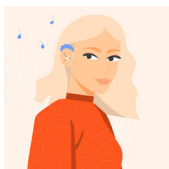
Si no entens el que et diu, **demana-li que t'ho repeteixi** o que utilitzi altres paraules o una altra manera de dir-ho. Recorda que la persona que tens al davant probablement està acostumada a aquesta dificultat. **Mai no facis veure que l'has entès.**

Discapacitat auditiva

La discapacitat auditiva és l'absència o l'anormalitat de la capacitat de sentir-hi. Com que l'oïda és la principal via per a desenvolupar la parla, si aquesta discapacitat es presenta quan la persona és un infant de molt curta edat que encara no ha après a parlar **–hipoacúsia prelocutiva–**, el desenvolupament de la parla es veu afectada i moltes d'aquestes persones són **signants**; és a dir, es comunicaran amb la llengua de signes. No obstant, en la majoria de les persones la discapacitat auditiva s'inicia quan ja han adquirit el llenguatge oral **–hipoacúsia postlocutiva–** i utilitzen la llengua parlada; és a dir, són **oralistes**.

Quan hi ha restes d'oïda, la capacitat auditiva es pot potenciar amb audiòfons o amb un **implant coclear**, un aparell que capta els sons i els transmet al cervell. La lectura labial és un bon complement.

Relacionar-se amb persones amb discapacitat auditiva

Perquè les persones amb discapacitat auditiva puguin llegir-nos els llavis, els hem de parlar de cara i en zones prou il·luminades, no posar-nos la mà ni objectes davant la boca i evitar mastegar xiclet.

Cal vocalitzar clarament però sense exagerar i parlar a un ritme natural, ni molt ràpid ni lent. Si cridem no més aconseguirem posar nerviosa la persona, que no entendrà l'expressió de la nostra cara.

Tot i que la persona utilitzi audiòfons o implant coclear, pot ser que la seva audició no sigui clara, de manera

que hem de mantenir les recomanacions anteriors i preguntar-li si ens entén.

Si es fa difícil la comunicació oral i no coneixem la llengua de signes ni tenim un intèrpret, podem recórrer a l'escriptura. No hem de fer veure mai que hem entès si no és veritat.

Discapacitat física

Les persones amb discapacitat física tenen limitat el moviment voluntari. De vegades la discapacitat és **motora**, és a dir, afecta els moviments de desplaçament com caminar o canviar de postura corporal, de la precisió o la força. D'altres vegades és **orgànica** i afecta alguna funció o sistema corporal: respiratori, renal, hepàtic, cardiovascular, etc., que també pot comportar limitacions a la capacitat de fer moviments o esforços.

Les persones amb **al·lèrgies o intoleràncies** no poden menjar alguns aliments, exposar-se a certs ambients o tenir contacte amb alguna substància. En aquests casos potser cal avisar als altres assistents que no facin servir perfums ni desodorants o que no és permès portar aliments a l'activitat.

Les persones amb discapacitat física són molt diverses. N'hi ha que han d'utilitzar diferents aparells per a desplaçar-se, com ara cadires de rodes, caminadors o croses, o per a comunicar-se (plafons o blocs amb pictogrames, tauletes, etc.).

En llenguatge comú fem servir l'expressió **persona amb mobilitat reduïda** per a referir-nos a algú que té dificultats per a desplaçar-se, per exemple si és usuària de cadira de rodes o ha d'ajudar-se d'un caminador o de croses per a moure's. Existeix un barem oficial que s'utilitza per a valorar la discapacitat i el grau de dependència, el qual inclou altres aspectes que afecten la llibertat de moviment, com ara la dificultat per a orientar-se o mantenir l'equilibri (vegeu el glossari).

Algunes discapacitats físiques afecten la musculatura, de vegades també la que utilitzem per a emetre la veu, i poden dificultar la comprensió de la persona. **No s'han de confondre les dificultats d'expressar-se amb les dificultats per a saber allò que es vol expressar.**

Relacionar-se amb persones amb discapacitat física

Cal oferir a les persones amb discapacitat física el desplaçament més còmode.

Una persona usuària de cadira de rodes prefereix una rampa tot i que el trajecte sigui més llarg, però una que utilitza crosses és molt possible que triï un tram curt d'escales si està proveït d'un **passamà sòlid i segur**.

Cal oferir-los també ajuda per a pujar o baixar escales i transportar objectes. Així mateix, ens hem d'assegurar que hi ha zones de descans i reservar el seient més proper a la sortida, als ascensors o als lavabos per a persones amb mobilitat reduïda.

Si et desplaces amb una persona amb mobilitat reduïda, mira de seguir el seu ritme. Si heu de parlar, posa't al seu nivell i evita que hagi de fer gestos forçats per a mirar-te a la cara.

Quan una persona utilitza una cadira de rodes, aquesta esdevé un objecte personal i íntim. Per tant, sense el seu permís no t'hi recolzis, no la manipulis, no la facis servir com a penjador per a deixar bosses i roba ni res de semblant. **Si l'has d'ajudar a moure la cadira, no ho facis agafant parts mòbils**, com ara els reposabraços o els reposapeus, ja que podrien desprendre's i provocar una caiguda.

Discapacitat intel·lectual

La limitació intel·lectual pot comportar dificultats per a comprendre situacions quotidianes de la vida i la necessitat d'ajuda per a fer plans, orientar-se, aprendre i memoritzar tasques, conceptes o paraules.

La majoria de persones amb discapacitat intel·lectual poden seguir les indicacions per a participar en activitats lúdiques i festives. Les que tenen majors dificultats van acompanyades de familiars, amics i amigues o educadors i educadores.

Tradicionalment, s'ha inclòs en el grup de les discapacitats intel·lectuals les persones amb **discapacitat del desenvolupament** (per exemple, la paràlisi cerebral - PC) i les que tenen un **trastorn de l'espectre autista (TEA)**, però bona part de les persones amb PC o amb TEA no tenen afectada la capacitat intel·lectual; algunes fins i tot acrediten una capacitat, en alguns aspectes, superior a la mitjana de la seva edat (per exemple, les que tenen **autisme d'alt rendiment**).

Sota l'etiqueta de «**paràlisi cerebral**» s'inclou una gran varietat de situacions de discapacitat. El nexa comú és l'existència d'un **dany al cervell produït durant l'embaràs, el part o els primers mesos de vida**; és per això que encara hi ha qui l'anomena paràlisi cerebral infantil (PCI). Tanmateix, la gravetat, l'extensió i l'expressió d'aquest dany poden ser diverses i afectar la motricitat i també la intel·ligència, i pot no haver-hi correlació entre ambdues. En el passat era freqüent que la dificultat per a comunicar-se induís a una valoració errònia de la capacitat intel·lectual.

Els trastorns de l'espectre autista són també diversos i tenen en comú la **dificultat per a reconèixer i respondre o gestionar adequadament les emocions i els sentiments**, tant propis com en els altres. Poden afectar la capacitat de comunicació, el llenguatge, les relacions socials i la capacitat per a enfrontar-se a canvis i situacions noves. En alguns casos la dificultat per a comunicar-se complica l'avaluació de la capacitat intel·lectual.

Relacionar-se amb persones amb discapacitat intel·lectual

La major part de persones amb discapacitat intel·lectual volen parlar i expressar-se per si mateixes; **dona'ls temps perquè ho facin. No et neguitegis, tingues paciència i no t'anticipis al que volen dir.**

Parla amb un **llenguatge senzill i directe**, utilitzant paraules comunes i corrents que faríem servir amb persones de la seva edat; **no tractis les persones amb discapacitat intel·lectual com si fossin infants**. Evitem cridar o parlar en to alt.

Respon les seves preguntes i comprova que t'han entès. Evita conceptes abstractes o explica'ls amb paraules planeres. Utilitza frases curtes amb paraules del llenguatge quotidià i fes servir exemples. Fes indicacions clares i sense ambigüitats, per exemple «entreu quan soni el xiulet» en lloc de «entreu després del senyal», o «arribeu 15 minuts abans que comenci l'actuació» en lloc de «arribeu amb temps suficient perquè l'actuació pugui començar puntualment».

Quan la persona amb discapacitat intel·lectual va acompanyada i és l'acompanyant qui sol·licita ajuda, **no parlis mai en presència de la persona amb discapacitat «com si no hi fos».**

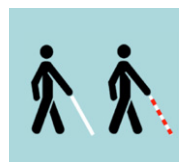
Tracta les persones conforme a la seva edat, promovent l'autonomia, respectant les seves decisions i evitant la sobreprotecció.

Facilita una relació de normalitat entre les persones amb discapacitat i altres participants.

Discapacitat visual

Bona part de les habilitats que posseïm, dels coneixements que adquirim i de les activitats que desenvolupem impliquen informació visual. La visió té un paper molt rellevant en l'autonomia de qualsevol persona.

La discapacitat visual inclou persones amb ceguesa de naixement i persones que han perdut totalment la capacitat de visió o que la tenen reduïda severament. Es consideren cegues les persones amb menys d'un 10 % d'**agudes visual** (capacitat de percebre i diferenciar els objectes) o de **camp visual** (espai en el qual el nostre sistema visual pot detectar la presència d'estímuls: les persones tenim una amplitud mitjana de 180 graus).

És habitual que les persones amb discapacitat visual facin servir un bastó blanc, amb franges vermelles en el cas de les persones sordcegues, per a reconèixer l'espai. Així mateix, poden anar acompanyades d'un gos pigall o gos guia, al qual has de permetre l'accés a l'activitat tot i que estigui prohibida per a altres animals i mascotes. **No acariciïs ni distraiguis el gos ni hi juguis.**

Relacionar-se amb persones amb discapacitat visual

Quan t'apropis a una persona cega presenta-t'hi clarament, si cal amb contacte físic (tocant-li el braç, per exemple) perquè et reconegui i sàpiga on ets.

Parla-li a prop perquè rebi correctament el so de la teva veu i adreça-t'hi pel seu nom si estàs en un grup. No hi parlis a través d'un intermediari, sinó directament.

No cal que aixequis el volum de la veu ni que evitis verbs com «mirar» o «veure» que sovint utilitzem en frases fetes com «ja ens veurem» o «mira el que et dic». Si te'n vas, acomiada't clarament de la persona cega per evitar que pugui pensar que encara ets al seu costat. **No la deixis sola sense avisar.**

Si hi ha portes, finestres o mobiliari, mira d'evitar que s'hi faci cops. Si vol la teva ajuda per a desplaçar-se, ella **t'agafarà pel muscle o pel colze** i caminarà un pas rere teu per notar si puges o baixes escales, si gires o si fas altres moviments.

Utilitza indicacions com «a la teva esquerra» i «darrere teu» i no pas del tipus «això» o «allà», que no indiquen prou bé els llocs si no es pot veure el gest que normalment les acompanya.

Si ha de deixar objectes seus, per exemple en un guarda-roba, explica-li amb claredat on, com i quan els pot recuperar. **No li moguis el bastó de lloc sense el seu permís.**

Malaltia mental

La malaltia mental és una alteració emocional, cognitiva i/o del comportament, que afecta processos psicològics bàsics com la motivació, la cognició, la consciència o la percepció.

La persona amb una malaltia mental interpreta de manera diferent les coses que passen. En la majoria dels casos, la persona és conscient del seu trastorn (**neurosi**), tot i que no en pot evitar els símptomes ni l'ansietat per pensar o fer coses que sap racionalment que són errònies o innecessàries. En altres casos, percep la realitat distorsionada (**psicosi**) i pot sentir o veure coses que d'altres no veuen (**al·lucinacions**) o assignar significats sense base objectiva (**deliris**).

Relacionar-se amb persones amb malaltia mental

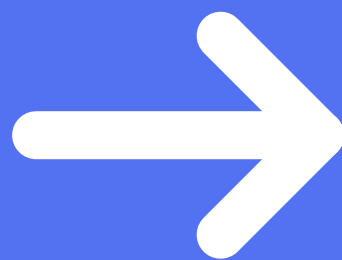
La condició de «persona» està per sobre de la situació de «malaltia». Respecta la dignitat de la persona i **no pressuposis cap comportament basant-te en prejudicis o informacions falses** sobre l'agressivitat i altres conductes poc sociables de les persones amb malaltia mental.

Sigues natural en la relació, mantingues una comunicació clara, respecta els silencis i l'espai vital, evita bromes i frases de doble sentit que puguin ser malinterpretades o generar suspicàcies i evita, també, les discussions que poden conduir a situacions de tensió. Si es dona una situació conflictiva, procura mantenir la tranquil·litat i entendre-la, sense fer judicis de valor, abans de prendre cap decisió.

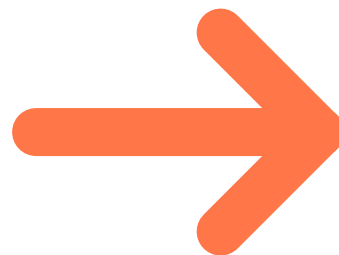
Fes evident que totes les persones reben un **tracte equitatiu però, si cal, ofereix una diferenciació, com ara escurçar el temps d'espera o permetre que la persona vagi amb acompanyament** (en l'àmbit de la salut està prevista aquesta diferenciació a través de la targeta Cuida'm).

Mantingues el respecte i defensa els drets de cada persona, tot i que no la compreguis o no hi estiguis d'acord, i accepta les diferències.

Fomenta la inclusió de les persones amb malalties mentals en activitats festives i participatives, i millora la seva autoestima, així com el concepte social de la resta de participants.

05 | Fer una activitat inclusiva

Per portar a terme una activitat amb garanties suficients que sigui accessible i inclusiva, cal tenir en compte els punts que detallem a continuació.

Preparar l'activitat

A qui hem d'escoltar? Qui ens pot ajudar?

Quines activitats farem? Seran inclusives o preveurem sessions especials? Caldran adaptacions? Serviran per a sensibilitzar sobre la diversitat i l'accessibilitat?

En quins espais es faran? Podem escollir-los o modificar-los?

Com hi arribarà la gent? Hi ha transport públic adaptat? Hi ha facilitats per a vehicles privats de persones amb mobilitat reduïda?

Què cal tenir en compte en espais interiors?

Què cal tenir en compte en espais oberts?

Difondre l'activitat

Quins materials de difusió farem servir? S'utilitzen diferents vies de difusió?

Fem servir diferents canals com ara diaris, la ràdio, la televisió, les presentacions públiques, els correus convencional i electrònic i les xarxes socials?

Fem servir diferents suports com ara paper, cartells, vídeo i àudio?

Realitzar l'activitat

Com facilitarem la inscripció? Hi haurà preus especials per a alguns col·lectius?

Què passa si algú necessita anar acompanyat?

—

Com gestionarem les cues i els torns? Com permetrem la major llibertat de moviment?

—

Hi haurà objectes o elements que es podran tocar o manipular?

—

Cal que establim zones reservades?

—

Com farem que tothom entengui de què va l'activitat i com ha de participar-hi?

—

Com assegurarem que tothom mantingui una actitud col·laboradora?

—

Com controlarem la marxa de l'activitat? Com resoldrem les incidències? Com recollirem i gestionarem les queixes i els suggeriments? Qui tindrà responsabilitats en temes d'accessibilitat?

—

Quins criteris utilitzarem per a l'avaluació de l'activitat (nombre d'assistents, satisfacció, grau d'assoliment dels objectius i els resultats esperats, etc.)? Quina informació necessitem i com la recollirem?

Avaluar l'activitat

Com argumentarem les causes dels aspectes de l'activitat que hagin tingut més èxit i dels que no hagin anat tan bé com esperàvem?

—

Com presentarem les dades perquè siguin útils per a millorar la propera edició de l'activitat o activitats similars futures?

—

Com redactarem la memòria i la difondrem perquè serveixi a altres «promotors» d'activitats?

Preparar l'activitat

5.1 | Preparar una activitat: planificació

La planificació és el moment més important per a portar adequadament un esdeveniment o una activitat complexa. Si planifiquem bé, les previsions es compliran, els recursos que hem estimat necessaris estaran disponibles i allò que hem planificat es complirà amb rigor.

El procés comença amb l'anàlisi d'allò que tenim; cal observar els espais i preveure com es mouran les persones, on pararan, quina activitat realitzaran i amb quins elements comptaran per a fer-la.

Escoltar les persones i cridar a la participació

Planificar una activitat perquè sigui inclusiva no sempre és fàcil i de vegades tampoc no és intuïtiu. La millor ajuda per a fer-ho és consultar directament amb les persones que poden veure's afectades per barres o discriminacions.

Si estàs preparant l'activitat amb un grup, incorpora alguna persona de la **Taula d'Atenció a la Diversitat Funcional i el Servei d'Atenció a la Diversitat Funcional** o del **Consell de Gent Gran de Rubí**.

Al **capítol 8** tens una llista d'entitats on pots trobar més informació i assessorament si tens algun dubte referent a la participació de persones amb una ca-

racterística concreta. Al **capítol 9** pots trobar altres òrgans de participació existents a Rubí.

Participació

Les persones i les entitats de col·lectius concrets acostumen a mostrar molt bona predisposició a participar; no obstant, cal preveure cobrir els costos que pugui comportar aquesta participació, com ara els desplaçaments, i tenir disponibles els suports que la facin possible, per exemple intèrpret de llengua de signes, documentació en format digital per als lectors de pantalles o documents en lectura fàcil.

El Reglament de participació ciutadana i dels districtes de Rubí regula els canals que poden utilitzar les persones i entitats per a rebre informació i fer les seves aportacions en qualsevol àmbit de la vida del municipi. L'article 35 estableix les fases dels processos participatius.

a. Fase d'informació i comunicació: informa del contingut de l'activitat al conjunt de la ciutadania afectada a través dels mecanismes que consideris més adequats.

b. Fase d'aportacions: dona temps suficient perquè la ciutadania i les associacions puguin formular les aportacions que creguin convenientes, i mitjançant els canals i els mecanismes participatius més pertinents segons el cas que posa a disposició.

c. Fase de debat: estableix la forma i el moment per a poder posar en comú les aportacions, debatre-les i prioritzar-les.

d. Fase de devolució: dona resposta a les aportacions i informa sobre el resultat de tot el procés a través dels canals i mecanismes de participació que s'hagin establert.

Pots utilitzar el **WhatsApp informatiu** de l'Ajuntament de Rubí i la plataforma informàtica **Participa Rubí** com a canals de difusió i participació. Tingues en compte, però, la coneguda com a **bretxa tecnològica**, que afecta diferents col·lectius, especialment persones grans i persones amb discapacitat. Així mateix, pots fer servir canals més tradicionals, com les enquestes de carrer o les aportacions telefòniques a programes de ràdio, per exemple.

Programació (selecció del contingut de l'activitat o esdeveniment)

Pots planificar una activitat o un esdeveniment que inclogui diverses activitats. En qualsevol cas, cal que valoris cada una de les propostes per preveure diferents aspectes de l'accessibilitat i el foment de la inclusió de totes les persones.

Activitats inclusives

Aquestes activitats estan dissenyades perquè qualsevol persona, sigui quina sigui la seva diversitat funcional, pugui participar-hi amb la resta de la població i en igualtat d'oportunitats:

El seu contingut és comprensible per a persones amb discapacitat intel·lectual o cognitiva.

S'hi utilitzen estímuls sensorials perquè les persones amb poc o gens llenguatge també puguin gaudir-ne.

Si hi ha un itinerari, aquest és accessible per a persones amb mobilitat reduïda o dificultats motrius.

Incorporen diferents llenguatges i canals de comunicació per tal que les persones amb discapacitats visuals o auditives no en quedin excloses.

Activitats especials

Hi ha activitats com les desfilades i les cavalcades, les visites a espais que habitualment no són obertes al públic o les fires d'atraccions, que tenen característiques específiques que fan que s'hagin de plantejar alguns aspectes, també específics d'accessibilitat.

Activitats amb adaptacions

Les activitats amb adaptacions permeten a les persones amb discapacitat que hi participen d'accedir-hi mitjançant els suports i les adaptacions que necessitin. **Sovint la persona participant ha de sol·licitar aquestes mesures en el moment de la inscripció** (intèrpret de llengua de signes, subtitulació, audiodescripció, acompanyament, etc.).

Activitats amb sessions o itineraris específics

Tot i la clara voluntat de fer accessible i inclúsiu l'esdeveniment, algunes vegades cal preveure unes accions concretes i específiques per a un grup de persones.

La fotografia mostra la visita de persones cegues a un carrer guarnit. A través d'una emissora FM (audiodescripció) reben explicacions de la temàtica i la descripció dels guarniments, els quals poden tocar. Això també es pot incloure en una cursa o un trajecte en què participin corredors i corredores amb cadira de rodes.

Activitats de sensibilització

Encara avui són necessàries algunes explicacions al voltant de la diversitat funcional i dels suports o previsions necessaris perquè tothom pugui gaudir de la festa.

Si programes activitats de sensibilització, posa en positiu les capacitats de totes les persones per a participar i mostra com algunes condicions poden ser obstacles o barreres i què podem fer per a superar-les.

Activitats realitzades pels mateixos col·lectius

Per sensibilitzar, no hi ha res millor que el discurs en primera persona dels protagonistes dels fets sobre els quals volem informar.

Moltes entitats de l'àmbit de la diversitat funcional realitzen accions de visualització i normalització que poden encaixar en la programació dels esdeveniments finals o festius, com ara la Festa Major de Sant Pere.

Actes mòbils o itinerants

Per realitzar aquest tipus d'actes o activitats, com ara curses, cercaviles, cavalcades i correfocs, cal moure's seguint un recorregut previst. Hi ha algunes consideracions que has de tenir en compte:

Els senyals i les indicacions al carrer són menys visibles i ordenats que en recintes tancats o interiors; per tant, has de pensar bé on els col·loques per no trencar la línia d'orientació.

Si l'itinerari és llarg, pot ser necessari proposar una alternativa parcial per a qui la vulgui escollir. Per fer-ho, cal pensar en moments i llocs diferents d'incorporació o arribada.

Pots preveure que la gent tingui l'opció d'escollir entre seguir l'activitat -per exemple, una cavalcada o un cercaviles- o veure-la passar des d'un espai segur i accessible. Pensa quina és la millor ubicació al llarg de l'itinerari.

Si l'activitat és d'una durada llarga i el recorregut també ho és, has de preveure zones de descans.

Activitats de portes obertes

En aquestes activitats, el públic pot visitar edificis o dependències que habitualment són d'ús privat o restringit. Has de preveure els possibles problemes d'accessibilitat, que potser no són tan manifestos en el dia a dia, però que es fan evidents a l'hora d'acollir una major diversitat entre els visitants.

Mira si els transports adaptats són suficients per a arribar i si hi ha prou reserves d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda.

Comprova l'accessibilitat dels espais i itineraris interiors. **Algunes opcions d'accessibilitat poden ser realitzades de manera permanent per tal que l'edifici millori quan torni als seus usos habituals.**

Assegura't que hi ha un nombre suficient de **lavabos i cabines de WC adaptades**.

Si les visites poden ser llargues, preveu la disponibilitat d'elements d'ajuda a la mobilitat com cadires de rodes o acompanyants.

Procura que els itineraris estiguin ben il·luminats i ben senyalitzats a fi de facilitar l'orientació dels visitants.

Programa algunes visites guiades que incorporin explicacions addicionals per a persones amb dificultats cognitives, o per a persones cegues o sordes.

Si en alguns dels espais visitables es fan actuacions i es preveu afluència de públic, valora la necessitat d'establir una zona reservada.

Fires i altres esdeveniments amb activitats simultànies per on transiten les persones visitants

En aquest tipus d'esdeveniments són aplicables les mesures d'accessibilitat física i cognitiva generals. Cal posar especial atenció a:

Taulells i punts d'informació.

Punts de trobada i de seguretat.

Zones de menjar i beure.

La disposició dels estands.

La senyalització de trajectes entre diferents punts del recinte on tenen lloc les activitats. Cal preveure els que són més adequats per a les persones participants amb mobilitat reduïda.

Activitats de distracció o zones de descans per a fer més fàcils i entretingudes les cues i esperes en cada activitat.

Fires d'atraccions

Les fires amb atraccions són una de les activitats festives que presenten majors problemes d'accessibilitat.

El fet que es tracti d'equips mòbils no ha de ser obstacle perquè es vagin adaptant i perquè facilitin l'accés a totes les persones.

Els recintes estables aporten solucions d'accessibilitat, tant física com cognitiva, que han d'anar incorporant-se a les exigències de les atraccions ambulants.

Els elements d'accessibilitat de Port Aventura i del Parc d'Atraccions Tibidabo són dos exemples de bones pràctiques en aquest sentit.

GUIA D'ACCESSIBILITAT

BENVINGUT

A PortAventura World ens agrada cuidar-te i fem tot el que podem perquè gaudeixis d'un món d'experiències úniques.

Treballem constantment per adaptar les nostres instal·lacions i aconseguir que PortAventura Park tingui una arquitectura totalment accessible i et diverteixis al màxim.

És un plaer poder-te oferir **atenció personalitzada** que s'adapti a les teves necessitats i que puguis gaudir d'un ambient acollidor i integrador a PortAventura World.

Aquesta guia, i la guia del parc, t'ajudaran a organitzar la visita i gaudir al màxim de les atraccions i els serveis.

Esperem que passis un dia inoblidable a PortAventura Park!

SERVEIS PER ALS VISITANTS AMB MOBILITAT REDUÏDA

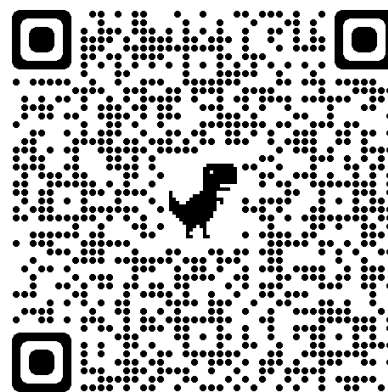
	Descomptes en les entrades i els Passis de temporada
	Oficina exclusiva d'atenció al visitant amb necessitats especials
	Zona d'estacionament reservada i controlada
	Accés sense barreres arquitectòniques a les atraccions
	Accés sense barreres arquitectòniques i espais habilitats als espectacles
	Reserva als restaurants amb servei de taula en zones sense barreres arquitectòniques

Pots consultar íntegrament la *Guia d'accessibilitat* de Port Aventura a <https://www.portaventuraworld.com/pdf/guia-de-accesibilidad-pap.pdf>

GLOSSARI DE PICTOGRAMES

L'atracció es mou a gran velocitat 	L'atracció transcorre per espais foscos o amb molt poca llum
No es pot abandonar l'atracció durant el seu funcionament 	L'atracció és molt moguda. Implica giragonses, moviments bruscos o moviments cap per avall
L'atracció pot provocar vertigen perquè transcorre en alçada 	L'atracció pot ser inquietant o fer por en alguns punts
L'atracció mulla 	L'atracció és molt sorollosa

QR de la guia d'accessibilitat del Tibidabo

Activitats en format telemàtic

Les restriccions pel que fa a mobilitat i trobades que ha imposat la pandèmia per covid-19 han multiplicat les activitats que fem des de l'ordinador o el mòbil.

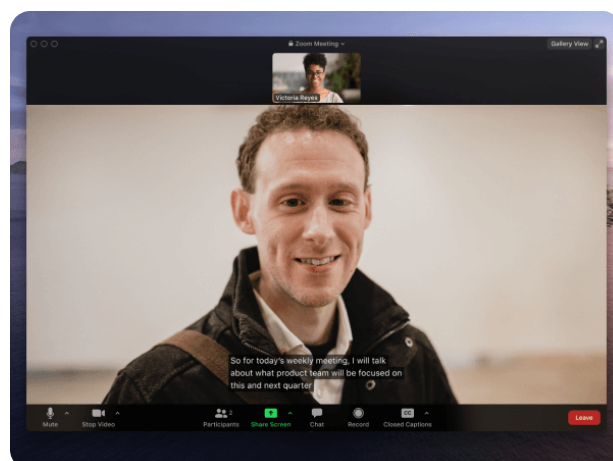
En una activitat telemàtica (una exposició, una conferència, un curs, unes sessions de gimnàstica, etc.), les persones participants no s'han de desplaçar a un espai concret, sinó que hi accedeixen amb un equipament propi que ja s'adapta a les seves característiques. Això no obstant, t'has d'ocupar d'algunes condicions d'accessibilitat.

Si hi incorpores una persona intèrpret de llengua de signes, cal que els participants puguin ancorar aquesta opció a la seva pantalla per continuar veient-ho tot i que canviï la persona que intervé.

—
Has de poder subtitular les intervencions.

Hi ha diverses plataformes des d'on convocar i mantenir una reunió telemàtica. Cal tenir en compte quines d'aquestes opcions ofereixen aquestes dues prestacions.

El Servei de Diversitat Funcional coneix diversos recursos amb els suports apropiats. Podeu contactar-hi perquè us orientin.

Escollir els espais on tindrà lloc l'activitat o l'esdeveniment i les diferents actuacions

No sempre es pot escollir el lloc on es farà una activitat. Moltes vegades això ve marcat per la tradició o l'especial significat d'un espai concret; d'altres, per la capacitat d'acollir el nombre de participants que esperem o per les condicions acústiques, entre d'altres raons. En qualsevol cas, tant si podem escollir-lo com si ens ve donat, cal estudiar quines són les condicions d'accessibilitat que presenta.

Si la zona té pendents i desnivells molt pronunciats, has de **buscar els itineraris més adients per a persones amb mobilitat reduïda**. Si un itinerari té un tram d'escales, n'has de buscar un d'alternatiu. Si una zona té carrers estrets o molt transitats per vehicles de motor, considera la possibilitat de determinar alguns itineraris amb major facilitat de pas. **Senyalitza sempre els itineraris adaptats.**

Localitza i senyala els accessos i les vies de desallotjament. Si has de fer un **pla d'evacuació**, tingues en compte les persones amb mobilitat reduïda per causa de l'edat o de diversitat funcional, incloent-hi la visual. Intentar sortir per les vies generals pot ser una mala opció; és millor **identificar un lloc de reunió i espera segur**. Si estan previstos **senyals d'alarma o de comunicació al públic**, cal **incorporar-hi el canal visual** (per exemple, plafons lluminosos), **a més de l'auditiu** (megàfons i sirenes).

Els espais on es reuneixen grups nombrosos i els seus entorns han d'estar **ben il·luminats i ser segurs**. Preveu si caldrà elements addicionals, com ara focus o fanals, i si és necessari personal de seguretat i vigilància.

Arribada

Per tal que totes les persones puguin acudir a la teva activitat, has de conèixer com es desplaça la gent i quins elements els poden facilitar l'arribada:

Persones que arriben caminant, utilitzant un bastó o acompanyades per un gos pigall:

Tingues en compte que prefereixen itineraris breus encara que hagin de salvar un tram curt d'escales. **Les escales han de tenir passamà.**

Persones que arriben en cadira de rodes manual o elèctrica:

Cal tenir present que els és tan important la distància com el fet que el **trajecte sigui pla i estigui lliure d'obstacles.**

Persones que arriben en transport públic adaptat:

Preveu si en els moments d'iniciar o finalitzar l'activitat la **freqüència és suficient** (el nombre de places per a cadires de rodes en cada vehicle és limitat).

Persones que arriben en vehicle particular, amb targeta que indica que s'hi transporta una persona amb mobilitat reduïda, tant si és qui condueix com si no ho és, i que han de poder aparcar a prop d'on es realitza l'activitat:

Assegura't que hi ha prou reserves.

Transport públic accessible

És desitjable que la majoria de participants utilitzin el transport públic. Rubí disposa de diverses línies d'autobús que comuniquen els diferents barris que formen la ciutat. Els autobusos són accessibles per a persones amb mobilitat reduïda.

Has de conèixer quins transports públics arriben a la zona en les dates i els horaris en què es fa l'activitat per poder-ne **informar en els materials de difusió**. Si cal procurar una major freqüència o capacitat durant la celebració de l'activitat, has de parlar amb el Servei de Transport Urbà de Rubí.

Reserva d'aparcament

Hi ha persones amb mobilitat reduïda que utilitzen transport privat adaptat a les seves necessitats. Aquests vehicles estan autoritzats, mitjançant una targeta, a fer parades i a aparcar en llocs on no poden fer-ho la majoria de vehicles, com ara els espais destinats a la càrrega i descàrrega de mercaderies.

Cal que assegurem si aquesta possibilitat existeix a prop de l'activitat i valorar la necessitat de posar o augmentar les zones reservades d'aparcament o espais perquè les persones que necessiten anar-hi puguin baixar o pujar dels vehicles.

Inscripció

Cal que les persones que s'inscriuen per a participar o assistir a un acte puguin utilitzar diversos canals o formats, com ara formularis *online*, correu electrònic, fax i/o telèfon. **També se'ls ha d'oferir l'opció presencial**, perquè tothom pugui utilitzar el que li sigui més accessible.

Acompanyants

Algunes persones necessiten estar acompanyades durant la seva participació en l'activitat. Cal preveure que aquest fet no els comporti un cost afegit.

Preus

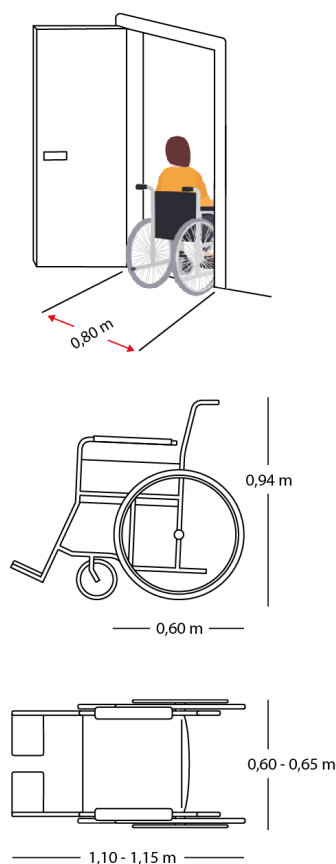
El col·lectiu de persones amb discapacitat és un dels que presenten un major índex d'atur. També són les que cobren, de mitjana, els salaris més baixos i sovint han de fer front a despeses addicionals, com la compra i reparació d'aparells, adaptacions, etc.

Si l'activitat no és gratuïta, per tal de fomentar-hi la participació de les persones amb discapacitat és raonable preveure preus reduïts o l'exempció total de l'entrada o la quota, com es fa també amb altres col·lectius, com ara les persones pensionistes o les que estan en situació d'atur, per exemple.

Accessibilitat física dels espais interiors

Els espais interiors han complir algunes mesures a fi que totes les persones puguin utilitzar-los de manera autònoma, segura i còmoda:

Accessibilitat física dels espais interiors

Portes i zones de pas d'una amplada mínima de 80 cm i un espai lliure que permeti un gir Ø d'1,5 m a les dues bandes.

Taules i taulells d'atenció al públic i de menjars i begudes amb alçades no inferiors a 60 cm ni superiors a 80 cm.

Itineraris sense pendent superiors al 8%, sense graons, amb zones de gir Ø d'1,5 m.

Escales i rampes amb barana i passamans als dos costats i al llarg de tot el recorregut, prolongats 45 cm en els extrems si no moren a la paret o a terra, amb zones de descans..

Rampes amb un pendent no superior al 8 % i una amplada mínima de 90 cm o de 100 cm si estan en un itinerari d'evacuació. Han de començar i finalitzar amb un paviment diferenciat, el pis ha de ser antilliscant i, si són d'una llargada superior als 10 m, han de tenir replans intermedis d'1,5 m.

Maneig fàcil de portes, tanques i altres elements separadors d'espais amb tiradors tipus barra o maneta.

Tots els canvis de nivell d'un pis o més alçada s'han de poder fer amb ascensor.

L'accés a tots els escenaris, tarimes i altres superfícies elevades s'ha de poder fer per rampa, per permetre-hi l'accés tant d'artistes i conductors d'actes i tallers com del públic en general. Si tenen accés per escales, aquestes han d'estar proveïdes de baranes i passamans.

Accés fàcil a elements que s'hagin d'agafar o manipular (prestatgeries, penjadors, teclats i botoneres).

Senyalització dels objectes quan estiguin en zones de pas o hagin de ser localitzats pels participants. Es poden marcar amb cintes fluorescentes, amb tanques o amb baranes. S'ha de tenir en compte que l'objecte o la seva senyalització arribi al terra on pugui ser detectat pel bastó de les persones cegues.

En activitats llargues has de tenir en compte les necessitats higièniques dels participants i preveure l'ús de lavabos. També cal que tinguis presents les necessitats específiques de persones amb mobilitat reduïda. Els **lavabos adaptats** tenen l'accés, les dimensions i les subjeccions estudiades per a permetre-hi l'ús a persones usuàries de cadires de rodes.

Les portes dels WC s'obren cap enfora, per la qual cosa han d'estar lliures de qualsevol obstacle i no poden presentar esglaons o rampes que dificultin l'accés per a obrir-les.

El Decret 135/1995, d'aprovació del Codi d'accessibilitat de Catalunya, disposa els següents paràmetres de **cambrà higiènica adaptada**:

Paràmetres generals

Espai lliure de gir: A una distància d'entre 0,00 i 0,70 m d'alçada respecte a terra hi ha un espai lliure de gir d'1,50 m de diàmetre.

Espai d'apropament a les peces: L'espai d'apropament **lateral** al vàter, a la banyera, a la dutxa i al bidet i l'espai **frontal** al rentamans ha de ser $\geq 0,80$ m.

Paviment: No pot ser lliscant.

Portes

Amplada: $\geq 0,80$ m.

Obertura: Les portes s'han d'obrir cap enfora o ser corredisses.

Manetes: S'accionen mitjançant mecanismes de pressió o palanca.

Rentamans

No ha de tenir peu ni mobiliari inferior que en destorbi l'ús.

Miralls

El cantell inferior ha d'estar col·locat a una alçada $\leq 0,90$ m.

Barres de suport

Cal disposar dues barres de suport situades a una alçada entre 0,70 i 0,75 m per permetre agafar-se amb força en la transferència lateral al vàter i al bidet.

La barra situada al costat de l'espai d'apropament ha de ser abatible.

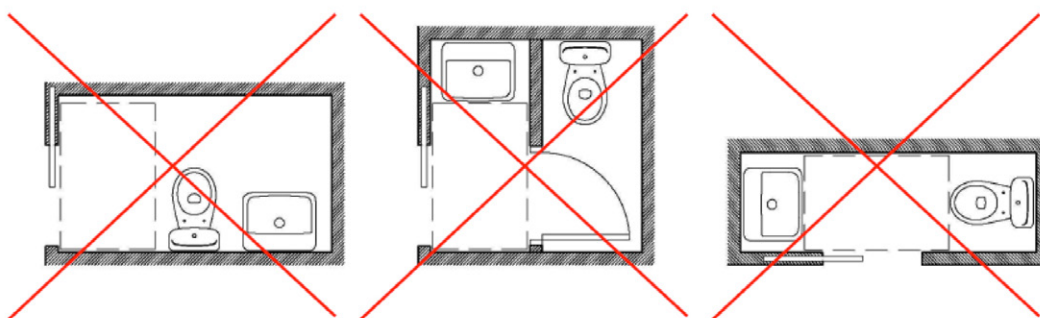
Aixetes, accessoris i mecanismes

L'alçada de col·locació no ha de ser superior a 1,4 m ni inferior a 0,4 m.

Les aixetes s'han d'accionar mitjançant mecanismes de pressió o palanca.

Les aixetes de les banyeres s'han de col·locar al centre i no pas als extrems.

Al document DT-3 de la Taula d'Accessibilitat a les Activitats a Catalunya, organisme que es va crear per al desenvolupament de les normes d'accessibilitat, s'inclouen alguns exemples de cabines de WC que no compleixen els criteris d'accessibilitat:

Els lavabos requereixen un sistema de neteja continuat que n'asseguri l'ús amb garantia d'higiene. En el cas dels lavabos adaptats, aquest requeriment és major, donat que la majoria de les persones amb mobilitat reduïda han d'utilitzar el WC ben assegudes.

La disposició dels espais oberts

Si l'activitat es realitza en un espai obert, has de preveure alguns aspectes:

Si cal posar cabines higièniques portàtils, has d'incloure'n una d'adaptada per cada 10 cabines o fracció. Sempre hi ha d'haver com a mínim una cabina adaptada.

Cal que, entre els diferents models que hi ha al mercat, n'escullis un d'homologat que compleixi els paràmetres de la taula del capítol anterior per a lavabos i que:

- No presenti cap rampa ni cap desnivell a l'entrada.
- Permeti fer la transferència de la cadira de rodes al WC pels dos costats.
- Permeti que la cadira de rodes pugui fer el gir complet (1,50 m).
- Si hi ha mobiliari, com ara una pica de mans, eixugamans, etc., aquest ha d'estar a l'alçada correcta (0,80-0,85 m).

Les cabines adaptades s'han de distribuir a tots els llocs on es posin WC portàtils i s'han de col·locar sempre on hi ha la zona reservada per a persones amb discapacitat per tal que les tinguin a prop. S'han d'ubicar a la mateixa zona que la resta de WC, ja que posar-les separades fomentaria que tothom les utilitzés. Com en el cas dels lavabos, les cabines portàtils també requereixen un sistema de neteja continuat que n'asseguri l'ús amb garantia d'higiene.

Si esperes molta assistència, potser cal que estableixis zones reservades per a grups específics, com ara persones amb mobilitat reduïda o persones grans amb necessitat d'elements de comoditat. Recorda que habitualment les cadires utilitzades als actes públics són dures; per tant, si l'acte és llarg, pots preveure la disponibilitat de coixins.

Preveu com arribarà la gent a l'escenari o la tarima, als taulells de menjars o begudes, als punts d'informació i als punts liles, i **deixa vies de pas lliures d'obstacles**.

En el cas de carrers estrets, mira que **tots els elements afegits estiguin al mateix costat de la via** per deixar, així, l'altre costat lliure per a la circulació de persones.

Accessibilitat cognitiva

Podem millorar l'accessibilitat cognitiva amb elements que ajuden a entendre els espais on ens trobem i els objectes, i que ens indiquen què s'espera que fem, com podem participar, on són altres espais i elements (com ara l'aula on es farà la conferència o els lavabos) i com ens hem de desplaçar.

Es tracta d'elements com ara senyals, plafons, pòsters, cartells i altres elements d'informació i orientació i, quan cal, de persones que ens informen, dirigeixen i acompanyen.

Has de col·locar els elements informatius de manera que no representin mai un obstacle ni un risc per a les persones; és a dir, no han de tenir cantonades ni arestes, ni han de sobresortir per no perjudicar, per exemple, a una persona cega que no els detecti. Així, doncs:

— Els senyals verticals, plaques o banderoles han d'estar a una alçada mínima de 2,20 m.

— Els cartells han de permetre l'apropament del públic almenys a 5 m i han d'estar a una alçada entre 1,10 i 1,75 m, amb el centre al voltant d'1,60 m.

Altres elements que pots valorar si són necessaris per a la teva activitat:

— Les maquetes tàctils ajuden a ubicar-se en l'espai.

— Si optes per oferir itineraris o visites guiades, has de difondre la informació sobre calendari i horaris i la forma d'apuntar-s'hi o sol·licitar-los.

— Quan en l'activitat hi ha objectes, vestuari, mobles o similars, cal preveure que abans de començar les persones invidents sentin una descripció d'aquests objectes i, si és possible, tocar-los.

Accessibilitat actitudinal

Encara avui, la manca d'informació, els prejudicis i un comportament tradicional que barreja la sobreprotecció amb la segregació, fan que l'actitud humana negativa es mantingui com una de les barreres més discriminatòries per a la participació inclusiva de les persones amb diversitat funcional o discapacitat.

Les persones que col·laboren en la realització de l'activitat són el principal recurs per a la inclusió. Per tant, **a través de la formació i el debat, s'ha d'aconseguir erradicar algunes actituds** que encara són prou arrelades i aconseguir que tothom mantingui una actitud positiva, és a dir, que es valori que *a priori* totes les persones poden participar, de vegades amb algunes adaptacions raonables. S'han d'evitar les opinions negatives i les temptacions segregacionistes «millor que ho facin a part»- disfressades de bones intencions.

Tòpics que cal combatre!

Les persones amb discapacitat constitueixen una part molt petita de la població.

Al voltant del 10 % de la població de Catalunya té una discapacitat reconeguda.

Les persones amb discapacitat no poden participar.

Tothom pot participar amb els suports i les adaptacions adequades.

Les persones amb discapacitat són malaltes.

Tot i que algunes discapacitats són conseqüència d'una malaltia, la majoria de les persones amb discapacitat tenen bona salut i la seva diversitat funcional respon a seqüeles estables d'accidents o a alteracions genètiques no progressives.

Les persones amb discapacitat són com infants; no poden ser independents.

Totes les persones podem prendre decisions en funció dels nostres interessos si tenim la informació necessària i, de vegades, l'orientació de persones més expertes.

Millor que hi hagi unes activitats separades, més adaptades a les seves necessitats i més segures. Les persones amb discapacitat rebran burles o rebuig si les ajuntem amb persones que no tenen discapacitat.

La millor manera de combatre els prejudicis és el coneixement directe de les persones, participant en activitats conjuntes i corregint els nostres comportaments erronis.

Les persones amb trastorns mentals són violentes i tenen comportaments perillosos per als altres.

No hi ha cap evidència estadística que doni base a aquesta suposició; al contrari, les persones amb trastorns mentals diagnosticats tenen major control mèdic i psicològic i més supervisió, cosa que fa que el percentatge d'episodis violents sigui inferior al de la població general.

Les persones amb discapacitat no poden ser felices.

La discapacitat és una realitat amb la qual aprenen a conviure algunes persones i que no els priva d'una vida satisfactòria si són acceptades i tractades amb respecte i equitat.

No sabem com tractar les persones amb discapacitat.

Els qui estem en contacte amb públic, especialment si ho fem des de les administracions, tenim l'obligació d'informar-nos i formar-nos per a respectar els drets de totes les persones a la igualtat d'oportunitats, a la participació, a l'expressió i a la convivència en el si de la nostra comunitat.

Altres aspectes que convé que també revisis i cuidis:

Promou el contacte amb les entitats dels diferents col·lectius.
Això ajuda a combatre la manca d'informació i els mites i rumors que contribueixen a l'estigmatització de les persones.

Cal que proporcionis un tracte equitatiu, sense prevencions innecessàries, que possibiliti l'accés de totes les persones i que fomenti la igualtat d'oportunitats.

Clarifica, amb naturalitat i rapidesa, qualsevol malentès que hagi fet que la persona se senti assenyalada, tractada injustament, discriminada o separada de l'activitat per la seva diversitat.

Deixa que la persona decideixi el seu nivell de participació i implicació en l'activitat.

Previsions d'incidències

Les activitats amb assistència de molt públic estan regulades per diferents normatives, que varien depenent de si l'activitat té lloc en un local tancat, a l'aire lliure o a la via pública. També tenen normativa específica els actes on es fa foc o hi ha pirotècnia.

Les activitats festives es regulen al [Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives](#) i, pel que fa als aspectes d'accessibilitat, a la [Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat](#), i al [Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat](#). Cal sol·licitar permís a l'Ajuntament. El formulari es pot descarregar a:

http://docs.rubi.cat:86/mmg_2020112310533_186685.pdf

Si preveus que l'activitat aplegarà un grup nombrós de persones, has de tenir un **pla d'emergències** i comptar amb personal sanitari, normalment amb una o més **ambulàncies**.

Preveure l'avaluació

És necessari avaluar l'accessibilitat i el nivell d'inclusivitat de les activitats organitzades o autoritzades per l'Ajuntament, perquè es tracta de la garantia d'un dret de les persones i perquè sempre són susceptibles de millorar.

També a tu et servirà per a comprovar l'efectivitat de les accions de millora de l'accessibilitat que has introduït i preveure millores per a altres actuacions.

Indicadors: què volem saber per a avaluar l'accessibilitat de l'activitat?

És ara, en el moment de la planificació, quan t'has de preguntar quina informació et servirà per a avaluar l'accessibilitat i el nivell d'inclusivitat, i a través de quins **indicadors** podràs recollir aquesta informació.

A continuació esmenten els **indicadors** següents com a exemple:

Nombre de persones amb discapacitat, de dones, de joves, etc., que assisteixen a l'activitat.
Ens informa de l'interès que l'activitat ha tingut per a aquests col·lectius. Cal complementar-ho amb altres informacions sobre la idoneïtat de l'horari, si el preu els sembla assequible o altres factors que poden incidir en el nivell d'assistència.

Nombre de persones d'un col·lectiu determinat que ha rebut informació per un canal concret (pregunta «Com ha tingut coneixement de la celebració d'aquesta activitat?»). Ens informa de l'impacte de la difusió per cada canal (tríptic, programa de ràdio, xarxa social, boca-orella, etc.) entre diferents col·lectius (gent jove, gent gran, persones amb diversitat funcional, etc.).

Nivell de comprensió dels elements informatius en diferents suports físics i informàtics valorats per persones de diversos grups o per entitats representants.

Nombre de queixes i incidències durant la realització de l'activitat.

Grau de satisfacció de les persones participants desagregat pels diferents col·lectius.

Comentaris i suggeriments sobre les mesures d'accessibilitat i sobre la inclusivitat de cada activitat. Propostes de millora per a futures edicions.

Com hem de recollir aquesta informació?

Les dades referents als indicadors les pots recollir abans (en el moment de la inscripció), durant la realització de l'activitat on quan aquesta finalitza, ja que després és més difícil i menys fiable obtenir la dita informació. Cal preveure les eines per a recollir-la i les vies que el públic pot fer servir per a fer-nos-la arribar.

Les eines han de ser senzilles i han de permetre obtenir informació de manera fàcil i ràpida:

Breus qüestionaris (millor preguntes tancades o de resposta múltiple, tot i que es deixi espai per a comentaris i observacions optatives).

Enquestes a peu de porta.

Fulls d'observació per a ser emplenats pel personal de suport.

Fulls de queixes i reclamacions.

Els sistemes de recollida poden ser múltiples:

Recollida directa d'informació per part del personal.

—

Bústies de suggeriments.

—

Xarxes socials i altres vies informàtiques.

—

Les enquestes d'opinió són més fiables si són anònimes.

Difondre l'activitat

5.2 | Difusió

Comunicació accessible: materials escrits, en àudio i audiovisuals

Quan l'Ajuntament vol fer arribar una comunicació a la ciutadania ha d'assegurar-se que la informació arriba a totes les persones pertinents i que s'entén.

La progressiva desaparició de la informació impresa en paper és certament aconsellada per les polítiques mediambientals, però caldria mantenir algunes comunicacions en aquest suport per a distribuir-les a la Biblioteca, als casals, als centres d'atenció primària del CatSalut i a les entitats de persones grans o amb diversitat funcional, per tal d'augmentar la garantia que la informació també arriba a aquests col·lectius que utilitzen menys les eines tecnològiques de comunicació.

La redacció d'escrits en **lectura fàcil** segueix les directrius de l'IFLA (Associació Internacional de Bibliotecaris) i de la federació Inclusion Europe, d'entitats de l'àmbit de la discapacitat intel·lectual.

Per poder utilitzar el símbol de lectura fàcil, cal que hagi estat supervisat per una persona o entitat amb la titulació adient, però pots simplement utilitzar un **llenguatge pla-**
ner i fàcil d'entendre.

S'exposen alguns consells a seguir:

01.

Fes servir **paraules d'ús corrent**, fàcils de comprendre i que la gent conegui.

02.

Utilitza **exemples** de la vida diària.

03.

Utilitza la mateixa paraula per a anomenar la mateixa cosa; **evita els sinònims**.

04.

No facis servir metàfores. Una metàfora significa una cosa diferent del que diu literalment; per exemple, *fer un cop d'ull* per «fer una visita ràpida» o *escalfar l'ambient* per «animar».

05.

No facis servir paraules en altres idiomes (*timing*, *running* i *role play* per «horari», «cursa» i «joc de personatges»), tret que siguin molt conegudes, com ara «OK».

06.

Utilitza les **paraules senceres** en lloc de les inicials -per exemple, «Unió Europea» i «institut d'estudis secundaris» en comptes de «UE» i «IES».

07.

Utilitza els signes de puntuació de manera senzilla i fes **frases curtes** sense por de repetir paraules; **és millor repetir el subjecte que utilitzar pronoms**: «Recollirem roba per a enviar a refugiats de Turquia. Porteu roba d'abric. També podeu portar roba per a la pluja. Porteu roba nova o poc usada» en lloc de «Recollirem roba (nova/poc usada), d'abric o per a la pluja, per als refugiats de Turquia».

08.

Evita les abreviatures, com ara «p.e.» per «per exemple» o «núm.» per «número».

09.

Posa **una idea per frase**. Si una frase ocupa més d'una línia, separa-la pels moments en què naturalment fem pausa o respirem, per exemple:

*La manera com separem aquesta frase
la fa més senzilla de llegir.
La manera com tallem
aquesta frase la fa més difícil de llegir.*

10.

Deixa sempre les **paraules senceres**, no utilitzis el guionet (-) de trencament al final de la línia.

11.

Escull **frases positives en lloc de negatives**; per exemple, «parleu amb llenguatge planer», millor que «no parleu amb llenguatge complicat», i **oracions actives en lloc de passives**; per exemple, «apagueu els mòbils durant la representació» millor que «els mòbils han d'estar apagats durant la representació».

Per tal d'assegurar que la informació arriba a tothom, envia-la en diferents idiomes. A més del català i el castellà, valora la conveniència de disposar d'alguns documents en els idiomes més comuns a la comunitat (com l'àrab, per exemple) o en llenguatges específics per a alguns col·lectius, com el sistema de lectura i escriptura **braille** per a persones cegues.

La participació de les persones sordes en activitats on intervé el llenguatge oral, com ara un pregó, una conferència, una obra de teatre o un grup de debat, requereix la tasca d'un o una **intèrpret de llengua de signes**. En conferències i pregons també és convenient la **subtitulació en directe** que fan associacions o empreses especialitzades, un procés similar a la traducció simultània: la persona traductora tecleja les paraules de la conferenciant, que apareixen en forma de subtítols en una pantalla, juntament amb la imatge de la que parla, per facilitar, també, la lectura labial. **S'ha de preveure el lloc on s'ubicaran les persones sordes de manera que puguin veure bé els intèrprets i les pantalles de subtitulació.**

Mira que **la informació estigui disponible en diferents formats digitals** (Word, PDF, HTML, entrades de blog o web, etc.) per facilitar que les persones puguin accedir-hi amb el mòbil, la tauleta o l'ordinador, a través d'adreces electròniques o codis QR.

Si l'activitat o la seva difusió inclou pel·lícules, vídeos, escenificacions o similars, aquests han de portar **subtítols** i cal preveure-hi l'opció de l'**audiodescripció** per a persones cegues, almenys en algunes sessions. L'audiodescripció és una tècnica de descripció oral de les imatges i situacions, amb circuit i aparells similars als emprats en la traducció simultània. En tot cas, cal descriure oralment o per escrit les fotografies i les imatges.

L'atenció de persones en taulells o similars i els actes en sales i auditoris han de disposar de sistemes d'encaïment del so, com el **bucle magnètic**, el **beacon** o l'**emissora d'FM** (vegeu-ne la descripció en el «Glossari»).

Has de tenir en compte la necessitat de les persones sordcegues de participar amb una altra que faci d'acompanyant-intèrpret, que pot comunicar-se amb llengua de signes o amb dactilologia (fent els signes de lletres i paraules amb els dits al palmell de l'altre). Aquests acompanyants poden sol·licitar-los les mateixes persones a l'Associació Catalana pro Persones amb Sordceguesa de Catalunya (**APSOCECAT**) (vegeu al capítol 9 «Per trobar més informació i assessorament»). S'ha de preveure que aquest acompanyant o acompanyants (és una tasca dura físicament que pot requerir més d'un acompanyant per persona) no suposi cap cost addicional i que poden estar en tot moment al seu costat, a la cadira contigua o participant junts a les propostes d'activitats, per exemple. Cal que aquesta possibilitat sigui explícita en la difusió de l'activitat i que es detalli com informar-ne a l'organització.

Cartells, programes i altres materials impresos

A l'hora de dissenyar o encarregar el disseny de cartells, anuncis i altres materials impresos o audiovisuals, cal que paris atenció en alguns aspectes sobre la diversitat i d'accessibilitat:

Si hi surten persones, **cal que es mostri la diversitat**: homes i dones, joves i grans, persones de diferents ètnies i amb diversitat funcional.

A tots els materials de difusió, invitacions, programes, targetes, mailings, vídeos, webs o xarxes socials, **has de fer-hi constar les mesures d'accessibilitat previstes (audioguia o audiodescripció, llengua de signes, anell magnètic, subtitulació, reserva per a persones amb mobilitat reduïda, codis QR, etc.)**, incorporant els símbols o pictogrames d'accessibilitat i una frase explicativa, com ara: «l'acte és accessible per a persones amb mobilitat reduïda», «l'activitat compta amb traducció a la llengua de signes», «hi ha una versió dels textos en lectura fàcil», «activitat adaptada per a persones amb discapacitat visual» o «aquesta activitat compta amb un Punt Lila».

Els símbols d'accessibilitat van evolucionant i de vegades se'n dissenyen d'específics per a un esdeveniment determinat, com per exemple les diferents edicions dels Jocs Paralímpics. A continuació detallem alguns dels més reconeguts amb el que indiquen.

L'activitat o esdeveniment és accessible, en general, per a persones amb diversitat funcional.

El text és de fàcil lectura.

L'activitat és adequada per a persones amb discapacitat intel·lectual.

L'activitat és accessible per a persones amb mobilitat reduïda. S'hi pot accedir per un itinerari amb rampa. Hi ha una plaça o zona d'aparcament reservat. Aquest símbol va guanyant simpaties entre les persones amb discapacitat física perquè mostra la persona en una actitud més activa.

Les activitats són accessibles per a persones sordes. L'activitat o el recinte compta amb bucle magnètic o freqüència modulada per a persones usuàries d'audiòfons. L'acte compta amb intèrprets a la llengua de signes.

Les activitats estan adaptades per a persones amb discapacitat visual. Les persones amb aquesta discapacitat poden accedir acompanyades d'un gos pigall. El vídeo o la pel·lícula compta amb audiodescripció.

Fer explícites les mesures d'accessibilitat i els suports disponibles en una activitat és una invitació a la participació amb majors certeses d'una experiència positiva.

Sovint, no sabràs si a l'activitat o l'esdeveniment que has organitzat hi participaran persones que necessitin que s'hi faci alguna adaptació ni de quin tipus; pots demanar-los que ho indiquin o ho sol·licitin amb anterioritat. Has d'incloure aquesta possibilitat en els materials de difusió i indicar clarament el procediment per a fer-ho. Així, doncs, per exemple pots indicar: «Les persones que requereixin traducció a la llengua de signes, subtitulació o acompanyants, o amb necessitats específiques respecte a l'alimentació, han de fer-ho constar en el moment de la inscripció» o «Per a sol·licitar intèrpret en llengua de signes, truqueu al telèfon 93.....».

Així mateix, pots incloure un llistat d'adaptacions que les persones poden marcar a l'hora d'inscriure's a l'activitat o esdeveniment:

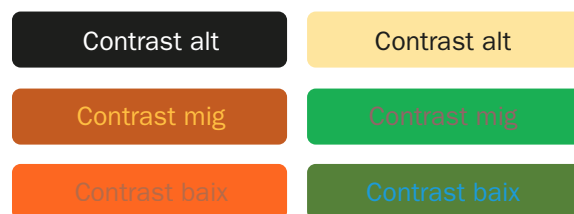
- ☐ Necessito traducció a la llengua de signes.
- ☐ Necessito subtitulació en directe.
- ☐ Necessito acompanyant.
- ☐ Indiqueu si teniu necessitats especials respecte a l'alimentació; per exemple, si sou vegetarians o celíacs o si teniu altres intoleràncies o al·lèrgies.

Pel que fa als materials impresos, cal considerar altres aspectes:

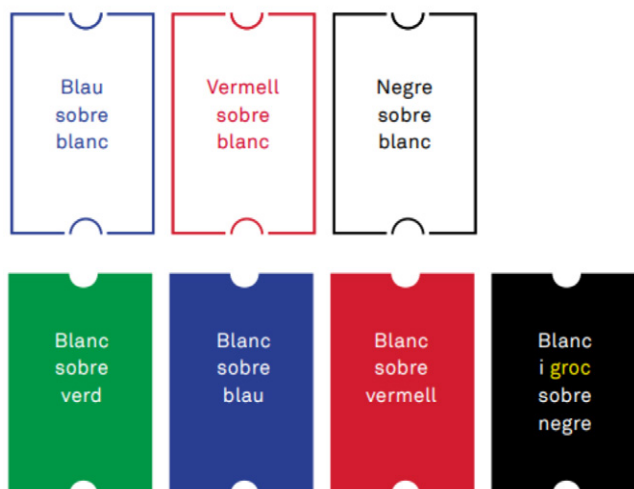
Han d'estar disponibles en formats alternatius: suport informàtic, lletra gran, braille.

La presentació ha de ser clara, s'han d'utilitzar lletres simples i sense ornaments (Franklin, Arial o Verdana, per exemple), amb una mida mínima de 12 punts.

El contrast entre el text i el fons ha de ser alt. **No s'ha d'escriure mai text sobre fotografies o il·lustracions** que puguin disminuir aquest contrast:

Exemples de bon contrast recollits a la guia *Exposicions accessibles* de l'Ajuntament de Barcelona:

El text ha de ser de fàcil comprensió. Si el tema exigeix explicacions complexes o un llenguatge tècnic, cal fer-ne una versió en lectura fàcil.

Les carpetes, bosses de documents o acreditacions que es lliurin a les persones han d'estar dissenyades perquè totes les persones les puguin portar fàcilment.

Difusió a les xarxes o per a lectura en pantalla

Molta informació sobre els esdeveniments promoguts per l'Ajuntament es difonen en format digital (PDF, HTML o similars) mitjançant pàgines web, blogs, Facebook, Twitter i altres xarxes socials. Aquestes vies també s'utilitzen per a la realització de tràmits.

Les persones llegeixen documents digitals mitjançant un ordinador, una tauleta o el mòbil. Això permet arribar a un públic més extens, però s'ha de tenir en compte el que es coneix com a **bretxa digital**, que afecta diferents col·lectius, com ara les persones amb discapacitat intel·lectual, dany cerebral i algunes malalties neurodegeneratives, o les persones grans.

Mentre no es superi aquesta dificultat d'accés, cal poder disposar de procediments alternatius, com ara el presencial, amb persones de suport que ajudin a realitzar els tràmits i facilitin informació més acurada, o amb persones mediadores interculturals per a persones migrades, que ajudin amb l'idioma i amb la comprensió dels tràmits a realitzar.

Aquestes comunicacions, naturalment, han de ser accessibles. Podeu trobar els criteris d'accessibilitat a pàgines, com ara a la **Web Accessibility Initiative (WAI)** <https://www.w3.org/WAI/fundamentals/es>, o a <http://ajuntament.barcelona.cat/accessibilitat/ca/estands-i-pautes-daccessibilitat> de l'Ajuntament de Barcelona, que ofereix recomanacions interessants sobre accessibilitat a les webs.

A continuació detallem algunes recomanacions bàsiques:

Els continguts, a més d'estar redactats en un llenguatge planer, s'han de **poder rebre visualment i oralment** (de forma simultània o alternativa) i amb el menor nombre possible de moviments (de clics, per exemple).

Les persones cegues poden fer servir alguna tecnologia d'ajuda, com pot ser un terminal braille o un lector de pantalla. Tot i que s'estan produint avenços interessants en el reconeixement d'imatges, els lectors de pantalles encara no poden llegir **il·lustracions i gràfics**; per això cal que vagin acompanyats d'una **descripció escrita** que el lector pugui sonoritzar.

Vídeos i pel·lícules han de tenir l'opció d'**audiodescripció** per a afegir al seu àudio.

Per als missatges parlats, les persones sordes necessiten **subtítols o la incorporació d'una «finestra» amb intèrpret en llengua de signes**.

La majoria d'aparells permeten triar algunes opcions que faciliten l'accés a la informació digital. Cal preveure que el nostre material permeti fer-les servir fàcilment:

- Control de navegació (retrocedir, saltar, fer pauses).
- Amplificador de pantalla.
- Variació de l'estil, el color o la grandària de les lletres.

Presentacions

A les presentacions públiques, incloent-hi pregons i proclames, posa sempre a disposició interpretació en **llengua de signes catalana (LSC)** i **bucle magnètic**.

Així mateix, has de preveure la subtitulació en directe. La projecció dels subtítols es pot fer amb un canó o una pantalla de plasma i la subtitulació s'ha de fer des d'una cabina de control. En el cas que l'espai no disposi de cabina, cal procurar una zona tan aïllada com sigui possible del públic. Per tal de facilitar al màxim la tasca de subtitulació i la interpretació en LSC, facilita el contingut de l'acte (guió, presentacions, vídeos, lletres de cançons, etc.) amb antelació.

A l'hora de planificar l'acte cal decidir en quins espais se situaran l'intèrpret de LSC i la pantalla per a la subtitulació en directe i reservar una zona per a persones sordes que els permeti veure qui fa la presentació (lectura labial), l'intèrpret de LSC i la pantalla de subtitulació.

La zona reservada per a persones amb discapacitat auditiva ha de ser sensible al bucle magnètic.

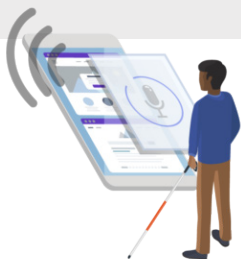
En cas que es passin materials audiovisuals o que la presentació inclogui actuacions o moments dramatitzats, cal preveure el servei d'**audiodescripció** per a persones cegues.

Vídeos, pel·lícules, avisos i altres senyals visuals i sonors

Els vídeos i les pel·lícules han d'estar **subtitulats**.

Cal tenir disponible una versió amb **audio-descripció**.

Quan es transmeti informació per altaveus i altres canals sonors, cal que també s'utilitzin plafons, pantalles o altres fonts visuals.

Realitzar l'activitat

5.3 | Durant l'activitat: realització

Si la planificació ha estat completa i acurada, la realització i l'avaluació posterior de l'activitat es simplifiquen i es faciliten enormement.

Cues i torns

Algunes persones tenen dificultats per a estar-se en una cua o esperar que els toqui el torn.

Així, doncs, per participar en l'activitat necessiten una actuació diferenciada. A continuació en detalllem alguns exemples:

Persones amb problemes de salut mental.

—

Persones amb dany cerebral.

—

Persones amb una discapacitat intel·lectual que dificulti la comprensió de la situació.

—

Persones amb trastorns de l'espectre autista.

—

Persones amb altres tipus de trastorn que comporten alteracions de la conducta.

Has de preveure millorar l'atenció a aquestes persones donant-los un tracte adequat a la seva fragilitat relacional, així com facilitar que puguin estar acompanyades durant la seva participació.

Habitualment, s'opta perquè les persones que acrediten una discapacitat no guardin el mateix torn que el públic en general. La resta de participants han d'entendre que es doni prioritat a aquestes persones i que puguin «saltar-se» la cua. En aquest cas, és recomanable que estigui indicat de forma clara i visible per evitar malentesos, conflictes i queixes. Sigui com sigui, has de **facilitar que tothom pugui fer les esperes amb comoditat.**

Libertat de moviment

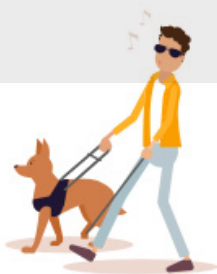
Les persones participants en una activitat es mouen per entrar i sortir de diferents espais, per utilitzar els serveis higiènics o per altres raons que pots preveure. Així, doncs, procura establir **itineraris prou amples, sense obstacles i ben senyalitzats**.

És important que les persones puguin moure's amb seguretat i, en la mesura del que sigui possible, sense necessitat d'anar acompanyades:

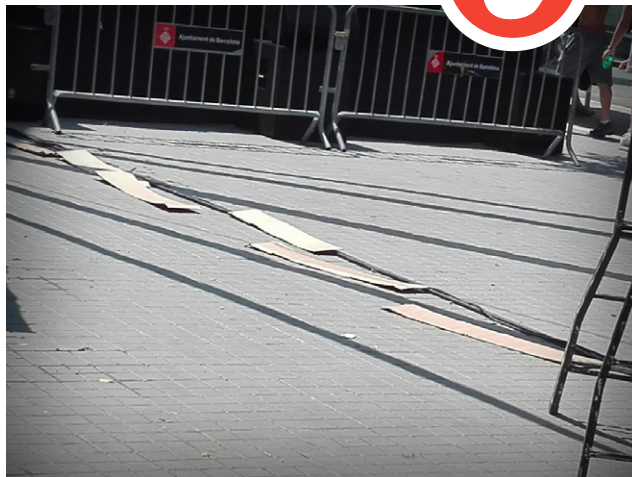
Si l'activitat inclou una zona de **taules i seients al carrer**, instal·la-la a la part exterior de la vorera o de la zona de pas de vianants. Deixa sempre lliure una amplada mínima de 2 metres.

Les **cobertes, els tendals, els para-sols, les marquesines** i altres elements penjants han d'estar a més de 220 cm del terra. Si en algun moment es troben per sota d'aquesta alçada, no oblidis senyalitzar-los perquè les persones cegues puguin detectar-los amb el bastó.

Molts esdeveniments festius requereixen equipaments de llum i de so, cosa que comporta la necessitat de cables que transportin l'electricitat. La col·locació d'aquest **cablejat** no pot representar un perill per a la seguretat dels participants, siguin actuant o públic, ni cap obstacle per al pas i trànsit de persones; cal assegurar que està protegit. A la fotografia dues situacions: la primera, incorrecta i perillosa.

Així NO!

Així SÍ!

Quan l'espai és molt utilitzat, l'opció de soterrar els cables de manera permanent i col·locar punts de presa i subministrament d'electricitat als llocs més habituals és una solució poc cara si es distribueix la despesa entre la quantitat d'actes en què la instal·lació donarà servei.

Accés a objectes que s'han de tocar o manipular

En moltes activitats els participants reben informació o estímuls d'elements que es troben en l'entorn. Pot ser l'escenografia d'una obra de teatre, les figures de la desfilada de gegants i capgrossos, els guarniments d'un carrer en festes o les obres d'una exposició.

Algunes persones, especialment les que són cegues o tenen baixa visió, només poden rebre aquesta informació si toquen els objectes. Alguns es poden tocar sense restriccions i en d'altres, com les obres d'art, la palpació s'ha de fer en una rèplica com les que trobem en alguns museus.

Si fas servir un plànol perquè els participants s'orientin en un espai obert, ofereix també aquest **plànol en relleu**. Si el plànol és d'un espai tancat, pot ser útil tenir una maqueta.

Els elements que poden ser manipulats pels participants, com ara mapes tàctils, taulells d'informació, maquetes i obres exposades, així com **polsadors i botones**, han d'estar a una alçada d'entre 60 i 80 cm.

Zones reservades

En els actes on esperis afluència de molt públic, has de reservar zones d'espais per a persones amb certes característiques. Així, doncs, has de tenir en compte les persones següents:

Les que necessiten seure en actes en què el públic està dret o utilitzen cadira de rodes.

Les que tenen visió reduïda i necessiten estar a prop de l'escenari.

Les que són sordes i necessiten situar-se davant de l'interpret de llengua de signes o de la pantalla amb la subtitulació.

Les que en situacions de molta afluència o moviment de públic necessiten espais més protegits i controlats.

Les zones reservades són necessàries, però cal prioritzar la solució menys aparatosa, que requereixi menys senyalització o delimitació:

1.

Instruccions al personal de l'organització perquè col·labori en l'adequada ubicació de les persones. Aquesta solució és suficient per a actes de petit format, en espais que permeten una bona visibilitat des de tots els angles i on es preveu una assistència moderada de públic. També ho és per a actes en sales tipus auditori, on simplement cal col·locar cartells de «reservat» a les butaques pròximes a la pantalla o al davant del lloc previst per a l'interpret de llengua de signes, i preveure espais on ubicar les persones amb cadira de rodes perquè puguin seguir l'acte còmodament.

2.

Senyalització amb el símbol d'accessibilitat d'una zona d'ús preferent.

3.

Quan s'ha de delimitar un espai, cal **trobar el lloc més idoni perquè la visibilitat sigui bona**, així com comptar amb personal per a controlar l'accés. L'espai proper a la taula de control de llum i so acostuma a ser una bona opció, ja que compleix aquests dos requisits. Els espais propers a l'escenari també compten amb personal, però acostumen a tenir mala visibilitat per a persones assegudes en cadira de rodes.

4.

A l'hora de disposar els elements de llum i so cal tenir en compte els espais reservats o preferents per a alguns públics de manera que puguin gaudir de l'espectacle sense perill per a la seva integritat. **Cal evitar la llum massa directa o l'excessiva proximitat als altaveus.**

5.

Si l'espai és exclusiu, **cal preveure un pas d'accés per a entrar i sortir.** Si això no és possible, cal avisar a través dels materials de difusió que les persones que vulguin utilitzar aquesta «zona

reservada» han d'arribar amb antelació i que no podran deixar l'acte abans que finalitzi. Cal preveure la mobilitat en cas d'evacuació d'emergència.

6.

La zona reservada ha de **garantir una bona visibilitat**; de vegades això implica col·locar una tarima o similar. Cal evitar la idea que les primeres files són l'únic espai reservat per a persones usuàries de cadira de rodes.

Al material de difusió has de fer-hi constar l'existència i la ubicació de les zones reservades, qui pot utilitzar-les i com ho han de fer (en el moment de la inscripció; fent una trucada o avisant a una adreça electrònica, o simplement contactant amb algú de l'organització quan arribi al recinte).

Assignar responsabilitats en temes d'accessibilitat

L'accessibilitat és un tema transversal; és a dir, la responsabilitat està molt repartida i, de vegades, no queda clar qui ha de preveure i controlar alguns dels seus aspectes, gestionar els incidents o disposar les adaptacions necessàries, per exemple.

Cal assignar de manera clara aquestes funcions i, sempre que sigui possible, nomenar una persona responsable de l'accessibilitat de l'activitat. Així, doncs, tingues en compte les tasques següents:

Vetllar i garantir que es realitzin les previsions d'accessibilitat, incloent la revisió dels materials informatius i de difusió i la utilització d'un llenguatge planer i no sexista.

—
Coordinar les persones implicades en temes com la seguretat, la producció i l'atenció al públic.

—
Atendre les sol·licituds dels participants que requereixen adaptacions raonables.

—
Actuar perquè se solucionin els problemes que puguin sorgir.

—
Assegurar-te que es recull la informació per a fer l'avaluació i proposar millores.

És molt convenient que totes les persones col·laboradores, especialment aquelles que han d'atendre el públic, rebin una formació bàsica sobre accessibilitat i atenció inclusiva a la diversitat.

Implementació de les mesures d'accessibilitat

Quan comença l'activitat, les mesures d'accessibilitat previstes han d'estar preparades, disponibles, instal·lades o en funcionament. Per a això et pot ser de molta utilitat una llista de comprovació com la que incloem a l'apartat següent -núm. 6- d'aquesta guia.

Algunes d'aquestes mesures d'accessibilitat requereixen manteniment continu o periòdic, neteja d'instal·lacions i serveis, reposició d'elements d'informació, renovació de personal de suport. Aquest manteniment ha d'estar en marxa sense esperar que les incidències i avaries ho requereixin.

Personal de suport (perfils i tasques)

El personal de suport ha d'estar disponible des de l'inici i de manera continuada, o en els moments en què s'hagi previst i anunciat (per exemple, en el cas de visites guiades).

Cal que hi hagi prou personal dels diferents perfils identificats (guies, informadors i informadores, orientadors i orientadores, intèrprets, acompanyants, mediadors i mediadores interculturals, etc.) i que cada una de les persones de suport conegui quines són les seves funcions, tasques i responsabilitats, així com a qui ha d'informar de la marxa de la seva feina i dels incidents que no es puguin resoldre o sobrepassin la seva responsabilitat i autonomia d'actuació.

Recollida i gestió d'incidències

Una bona planificació evita una gran quantitat d'incidències, però el risc zero és impossible. Els ascensors s'espatllen, plou i l'itinerari que s'havia previst per a persones amb cadira de rodes és impracticable, la intèrpret de llengua de signes a última hora es posa malalta,... Has de tenir prevista una sistemàtica (**qui, com, amb quins recursos**) per garantir una actuació ràpida i eficient per a solucionar aquests imprevistos i d'altres.

Referent d'accessibilitat i d'inclusivitat

La millor planificació i l'organització més acurada no eviten que es produeixin imprevistos i incidències que obliguin a prendre decisions ràpides per tal que el funcionament de l'activitat o la participació d'algunes persones no quedi compromesa.

Qualsevol col·laborador o col·laboradora de l'activitat que es trobi amb un incident que sobrepassa les seves funcions ha de poder contactar fàcilment (trucant per telèfon, per exemple) amb la persona referent que pot prendre una decisió o endegar una acció de resolució de l'incident.

Aquesta persona referent, amb formació i competències adequades, ha d'estar disponible i la resta de personal ha de conèixer el procediment per a contactar-hi. També ha de tenir prou competències assignades per a aconseguir que les seves decisions es portin a terme.

Recollida d'indicadors per a l'avaluació

Durant l'activitat hi ha d'haver personal encarregat de recollir les dades dels indicadors que haguem identificat com a útils en la planificació.

Qualsevol persona de l'organització ha de poder recollir les queixes que es produeixin, intentar donar resposta al moment o, si no és possible, iniciar el procediment de gestió de la queixa.

Ens hem d'assegurar que les persones participants coneguin la demanda d'informació i els canals pels quals ens poden fer arribar la seva valoració de les activitats i el seu grau de satisfacció.

Avaluar l'activitat

5.4 | Després de l'activitat: avaluació

Tenint en compte les previsions realitzades en l'etapa de «planificació», els indicadors identificats i la recollida de dades prevista a l'apartat de realització de l'activitat, un cop acabada aquesta s'han de valorar quins aspectes han funcionat i quins cal revisar o canviar. Així mateix, cal identificar en quins cal introduir millores per a les properes edicions i considerar introduir aquestes millores en esdeveniments similars.

En redactar la memòria de l'activitat o esdeveniment, fes-ho amb l'actitud d'estar proveint informació valuosa per a qui hagi de preparar i dur a terme una activitat o esdeveniment similar.

No tractis de justificar els possibles errors que s'hagin produït, sinó d'analitzar les causes i reflexionar sobre la manera que s'han d'evitar en el futur:

1.

Assenyala les **necessitats de millores** que t'han apuntat les queixes i els suggeriments de les persones participants i les incidències que s'hagin produït.

2.

Proposa com reduir el nombre d'avaries i d'incidències en l'ús d'elements d'accessibilitat.

3.

Suggereix com incrementar la satisfacció de les persones participants i del personal, incidint en aquells aspectes que han estat menys valorats.

4.

Digues com milloraries la prestació de suport i altres serveis que s'han mostrat insuficients.

5.

No estalviïs escriure qualsevol altra millora dels indicadors que s'han identificat per a avaluar l'accessibilitat de l'esdeveniment, especialment el nombre de persones amb diversitat funcional que hi ha participat.

6.

Analitza les dades desagregades per gènere i fes ressaltar qualsevol diferència significativa que creguis que cal corregir en pro de la igualtat.

7.

Analitza les dades desagregades d'altres col·lectius per a avaluar l'impacte de la difusió, el resultat en assistència o participació, el nivell de satisfacció de cada col·lectiu, etc., i preveure millores futures.

5.5 | Resum esquema de tot el procés

1. Preparar una activitat

Grup promotor

- Escolta els qui en saben.
- Decideix quines activitats es faran, quines seran inclusives, quines adaptades; com s'evidenciarà la diversitat i l'accessibilitat.
- Tria els espais i les modificacions que es poden fer.
- Què cal tenir en compte en espais oberts i en espais interiors.
- Com hi arribarà la gent.

2. Difondre una activitat

Canals i mitjans de comunicació

- Escull els materials de difusió.
- N'hi ha d'haver de diferents formats: visuals, auditiu i audiovisuals.
- Utilitza diferents canals com diaris, ràdio, TV, presentacions públiques, correu convencional i electrònic i xarxes socials.
- Utilitza diferents suports com fullets, tríptics, cartells, vídeos, falques publicitàries, banderoles o gravacions d'àudio.

3. Fer una activitat

Equip de col·laboradores
Públic

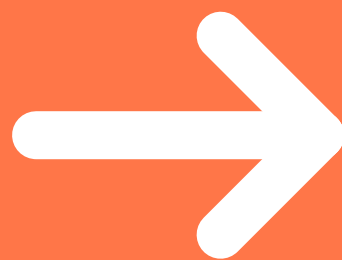
- Facilita la inscripció. Preveu preus reduïts i gratuïtat per als acompanyants.
- Facilita les cues i les esperes.
- Mira que tothom es pugui moure lliurement i participar de manera segura en l'activitat.
- Decideix si cal reservar alguna zona per a persones amb característiques concretes i busca la millor ubicació.
- Assegura't que les instruccions, les indicacions, els senyals estan en diferents llengües de manera que tothom pugui entendre l'activitat i com ha de participar-hi.
- Assegura't que les persones que col·laboren amb tu, realitzant l'activitat, tenen una actitud positiva i de suport a la diversitat de participants.
- Preveu com gestionaràs els imprevistos, les incidències, les queixes i els suggeriments de les persones participants.
- Decideix els criteris per a avaluar l'activitat i com recolliràs la informació.

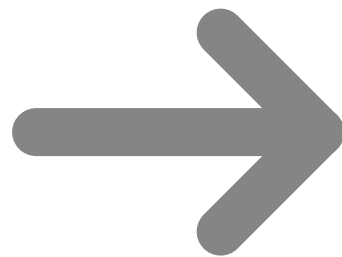
4. Avaluar una activitat

Gestió de coneixement

- Avalua l'activitat seguint els criteris (nre. d'assistents, satisfacció, nivell d'assoliment dels resultats esperats, etc.).
- Ordena les dades de manera que mostrin les possibles causes dels aspectes més exitosos i dels que no han reeixit prou.
- Redacta la memòria pensant en la seva utilitzat per a la propera edició de l'activitat o per a activitats similars futures.

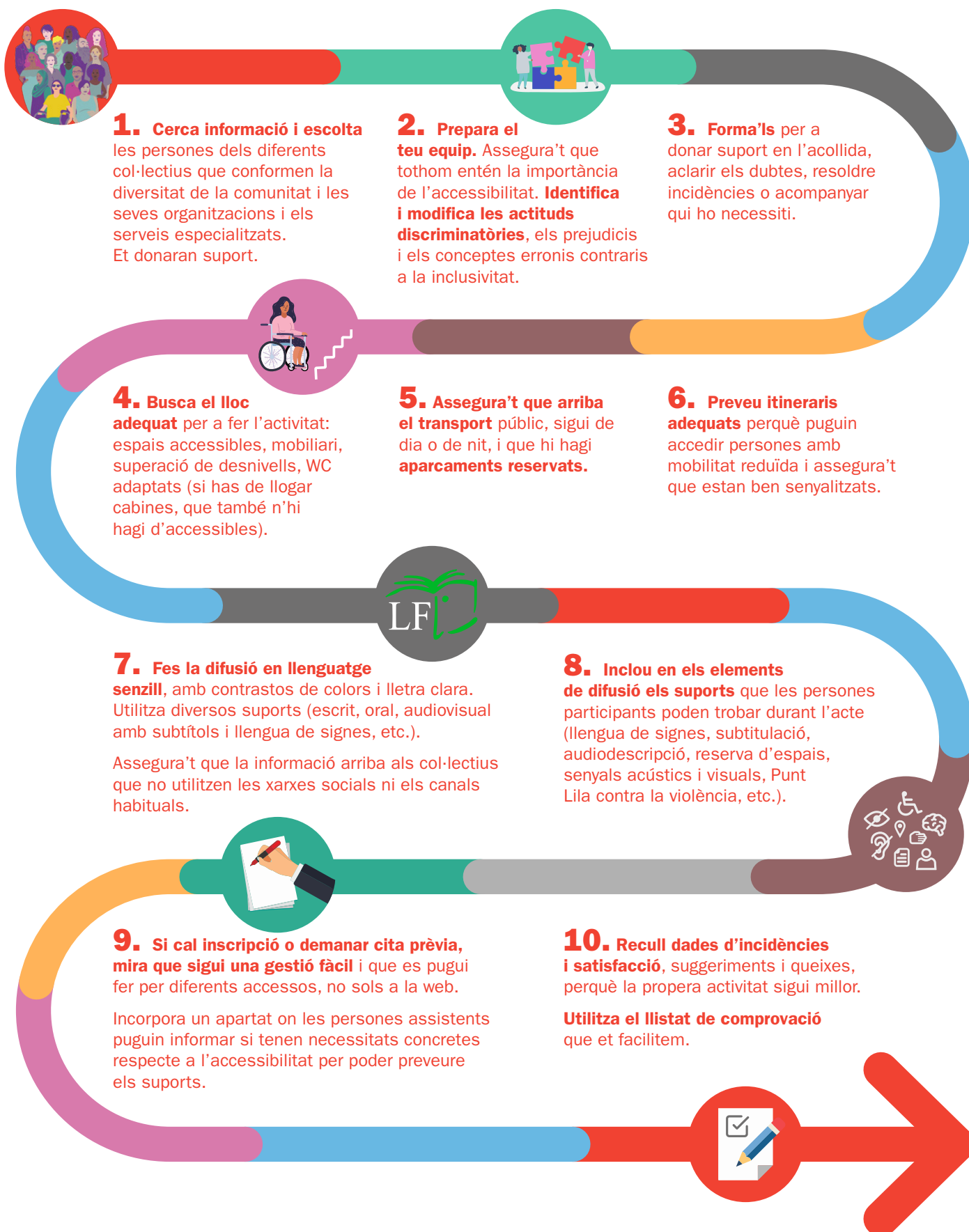
06 | Decàleg de recomanacions per a l'accessibilitat i la inclusió

**Deu recomanacions per
a garantir l'accessibilitat
i la inclusió en actes públics**

Ajuntament
de Rubí

Llistat de comprovació

Activitat:

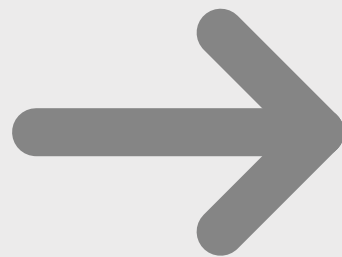
Lloc:

Data i horaris:

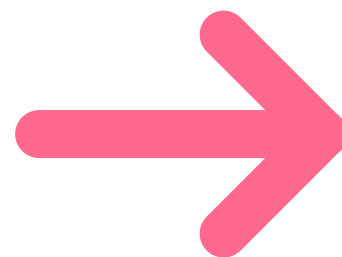
Previsions	Previsions			Realització		
	1	2	0	✓	≈	✗
Programa						
Hi ha activitats inclusives						
Hi ha activitats per a grups específics						
Hi ha activitats de sensibilització i informació sobre la diversitat						
Difusió						
Els materials de difusió són accessibles						
S'han utilitzat diferents canals de difusió						
S'assenyalen les condicions d'accessibilitat en els diferents actes						
Hi ha la possibilitat de sol·licitar adaptacions raonables						
S'ha fet arribar la informació a entitats i col·lectius de diversitat funcional						
Arribada						
Hi ha suficients mitjans de transport adaptats						
Hi ha reserva d'aparcament per a vehicles que transporten persones amb mobilitat reduïda						
Hi ha itineraris d'accés còmodes i accessibles						
Participació						
S'ha previst com participarà en l'activitat una persona amb mobilitat reduïda						
S'ha previst com participarà en l'activitat una persona amb discapacitat visual						
S'ha previst com participarà en l'activitat una persona amb discapacitat auditiva						
Està previst com participarà en l'activitat una persona amb dificultats de comunicació						
Està prevista la participació amb acompanyant						
Incidències						
Està previst com es comunicaran les incidències i els imprevistos						
Està previst com actuar en cas d'incidències						
Avaluació						
S'han identificat els indicadors que ens serviran per a avaluar						
Està organitzada la recollida d'informació d'aquests indicadors						

Previsions: En referència a l'activitat concreta que s'està planificant: **1:** Sí | **2:** No | **0:** No escau

Realització: Solucionat Amb solució parcial No solucionat

07 | Glossari

Al·lèrgies i intoleràncies

Estats que produeixen conseqüències per a la salut quan la persona menja, toca o respira la substància a la qual té al·lèrgia o intolerància.

Anell magnètic

Vegeu l'entrada «Bucle magnètic».

Audiodescripció

Tècnica consistent en la narració o comentaris orals que descriuen l'acció que explica un producte audiovisual per tal de millorar la comprensió de les persones amb discapacitat visual.

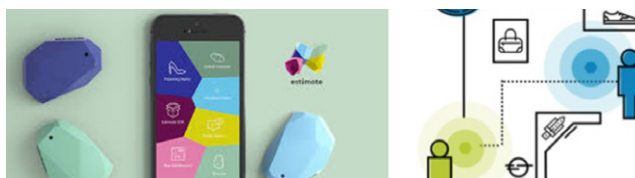
Audiosubtitulació

Tècnica consistent a reproduir oralment els subtítols o el text que apareix a la pantalla. Aquest servei és útil per a persones cegues i amb baixa visió, així com per a persones amb dificultats de lectura, ja siguin transitòries o permanents. Quan aquest servei s'adreça a persones cegues i amb baixa visió, l'audiosubtitulació se sol combinar amb l'audiodescripció.

Beacons

Dispositius de baix consum que emeten un senyal a un dispositiu mòbil, per exemple un telèfon, sense necessitat que els aparells estiguin sincronitzats. Permeten localitzar punts estratègics o d'interès en un edifici.

Braille

Sistema de lectura tàctil desenvolupat per a persones cegues i amb discapacitat visual.

Bucle magnètic

Ajuda tècnica per a persones usuàries d'audiòfons o implants coclears. Es tracta d'un aparell que actua com a amplificador de so i té un radi aproximat de 250 a 1.000 metres. Recull el so i l'envia directament a l'audiòfon que la persona porta connectat a l'orella quan aquest es troba en posició «T». S'assenyala amb un pictograma específic.

L'ús d'aquest aparell es recomana per als llocs d'atenció al públic, taulells i punts de recepció, així com en recintes on es presentin espectacles, auditoris, sales de reunió i concerts, esglésies, cinemes, etc.

Codi QR

Sistema per a emmagatzemar informació en una matriu quadrada que, llegida per la càmera d'un telèfon intel·ligent o tauleta tàctil, permet accedir a una pàgina web o a un contingut específic. Pot facilitar l'accés fàcil i ràpid a la informació.

DALCO

Criteris utilitzats per la normativa tècnica d'accessibilitat universal per a descriure allò que s'ha de tenir en compte perquè l'activitat sigui accessible. Per aplicar aquests criteris cal partir de tres conceptes:

S'ha de dissenyar pensant en l'**autonomia** de totes les persones.

Les solucions per a les persones que poden tenir algun problema d'accessibilitat han de presentar el mateix nivell de prestacions i de **dignitat**. Cal anar amb cura amb les participacions parcials i amb les portes del darrere com a únic pas accessible.

Les opcions no són obligatòries. **Al final cada persona decideix**. Un cop té tota la informació, pot optar per participar sense ajuda, amb ajuda o no participar.

A més ...

Les persones responsables de l'activitat han de preveure personal auxiliar i de manteniment que permeti resoldre les dificultats o els obstacles que puguin sorgir, a més de totes les previsions que s'han fet per a fer accessible l'activitat.

Quan hi ha obres o reformes, ha d'haver-hi rutes alternatives accessibles i clarament senyalitzades.

Per a l'adquisició de nous equips, maquinària i mobiliari, el criteri d'accessibilitat ha de ser prioritari.

L'accessibilitat requereix manteniment per a assegurar la continuïtat en el temps i tenir un procediment àgil per a la solució de les avaries.

DALCO és un acrònim formada pels mots en castellà "Deambulaci3n", "Aprehensi3n", "Localizaci3n" i "Comunicaci3n":

Deambulaci3n

El desplaçament el pot fer una persona sola o acompanyada per altres persones o per un gos guia, per exemple. Pot ajudar-se amb una cadira de rodes, un bast3n o una crossa; pot anar a un ritme lent o ràpid, amb m3s o menys equilibri.

Pel que fa a les **zones de circulaci3n i aproximaci3n**, s'ha de tenir en compte que cal que les zones de pas siguin prou amples, que el paviment sigui compacte i no rellesc3s, assenyalar els canvis i els itineraris, col·locar elements d'equilibri i subjecci3n com ara passamans i baranes, assenyalar els obstacles.

Cal preveure la disposici3n d'**3rees de descans** en itineraris llargs o quan pot haver-hi moments d'espera.

S'han de col·locar elements per a superar els **canvis d'alçada** com ara rampes i ascensors.

Prensi3n ("Aprehensi3n")

La prensi3n 3s l'acci3n d'agafar i manipular objectes amb les mans o amb altres parts del cos i de transportar-los o canviar-los de posici3n.

Els elements per a **agafar** recomanables s3n nanses i els que tenen la superfície no lliscosa ni tallant.

Els elements que **faciliten el gir** s3n aixetes o manetes de les portes, entre d'altres.

Cal posar a disposici3n elements per a facilitar l'ús de **botoneres i polsadors**.

S'ha de preveure ajuda per a manipular o transportar objectes **pesants** o voluminosos.

Localització

Cal identificar els espais i els objectes perquè el públic sàpiga on són. Així mateix, ha d'entendre la relació entre els objectes, entre els espais i amb les activitats que es fan, així com conèixer els itineraris per on ha d'anar i les rutes per a arribar als llocs.

La senyalització ha de ser senzilla, visual, sonora i tàctil (incloent-hi les maquetes i els canvis de textura al terra per a assenyalar rutes).

Cal que els espais estiguin ben il·luminats.

Ha d'haver-hi personal per a orientar el públic en cruïlles i altres espais o moments en què puguin sorgir indecisions o errors.

Comunicació

Cal rebre i donar informació per a participar en l'activitat i per a afavorir la relació entre les persones participants mitjançant materials com ara fullets, cartells, pantalles i vídeos, o a través del personal que dona indicacions i organitza la participació.

Cal utilitzar més d'un canal (visual, sonor, tàctil) i assegurar que tant la forma (idioma, grandària, contrast, claredat) com el contingut (llenguatge planer i directe) són accessibles.

Cal donar la informació necessària per a decidir si es vol participar en una activitat: horaris, localització, descripció del que es farà, preu, accessibilitat.

Cal informar sobre com arribar a l'activitat: transport, reserves d'aparcament, entrades accessibles.

S'han de donar instruccions per a participar i posar a disposició personal de suport i acompanyament.

Cal oferir al públic ajudes i mesures a l'accessibilitat.

S'ha d'informar sobre com actuar correctament en situacions excepcionals, com ara emergències, evacuacions o si algú es troba malament.

Daltonisme

Afectació de la capacitat visual que fa que la persona vegi els colors d'una manera diferent. Les persones amb daltonisme poden no distingir un grup de color o no diferenciar els matisos. En casos extrems la visió és completament en blanc i negre.

Discapacitat física motora

Discapacitat derivada de la pèrdua de capacitat de moviment per diverses causes (malformacions, accidents, lesions cerebrals...).

Discapacitat física orgànica

Discapacitat derivada de malalties d'aparells o sistemes interns (cardiovascular, renal, pulmonar, hepàtic, etc.) que limiten o escurcen la capacitat de fer moviments o esforços.

Emissora FM

Emissora que es pot fer servir en aparells per a captar la veu de qui parla, aïllar-la de la resta de sorolls ambientals i enviar-la per ones de ràdio a la persona receptora, que porta audiòfons o l'implant coclear.

Hipoacúsia postlocutiva

Pèrdua de l'oïda amb posterioritat a l'adquisició del llenguatge oral. Pot causar canvis en la veu i el to del discurs.

Hipoacúsia prelocutiva

Manca del sentit de l'oïda des del naixement o abans de l'adquisició del llenguatge oral. En el cas de la sordesa severa o profunda, el nen o nena no aprèn a parlar.

Lectura fàcil

Consisteix en un conjunt de tècniques especialment desenvolupades segons unes guies que faciliten la lectura i la comprensió. Beneficia les persones amb dificultats lectores, ja siguin transitòries (persones immigrants, que s'han incorporat a l'escola tardanament, amb escolarització deficient, etc.) o permanents (trastorns d'aprenentatge, etc.). Totes les persones se'n poden beneficiar perquè es tracta d'un text en llenguatge planer:

Major espai interlineal.

Tipus de lletra simple i de mida més gran de l'habitual.

Sense textos justificats.

Marges amples.

Inclusió d'imatges, preferentment fotogràfiques o il·lustracions realistes.

Ús del color per diferenciar capítols o seccions.

Evitar conceptos abstractes.

Ús de paraules quotidianes.

Intentar posar una idea en cada línea.

No tallar paraules al final de la línia.

Si cal tallar frases en diverses línies, fer-ho en les pauses naturals.

Ús d'exemples pràctics i imatges.

Ús de verbs en veu activa (no passiva).

No donar per assumir un coneixement previ del tema.

No fer servir el mode subjuntiu.

No fer servir llenguatge figuratiu, metafòric o irònic.

No utilitzar paraules d'un altre idioma.

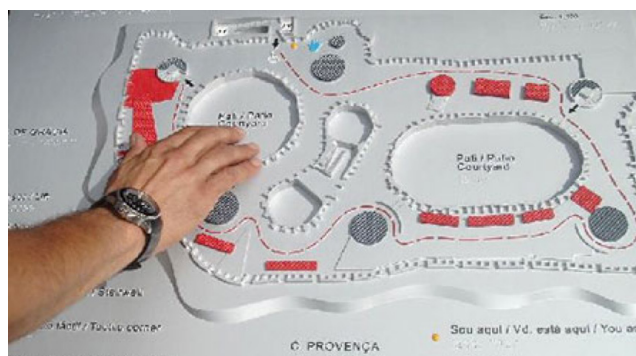
Evitar l'argot, abreviatures i inicials.

Llengua de signes

La llengua de signes catalana (LSC) és la llengua pròpia de la comunitat de signants de Catalunya. L'interpret de llengua de signes, la persona encarregada de permetre la comunicació entre persones oïdores i persones sordes o amb discapacitat auditiva, pot interpretar en ambdues direccions: des de la llengua oral cap a la llengua de signes o des de la llengua de signes cap a la llengua oral. Per a la traducció simultània d'un acte cal preveure almenys dos interprets presents, que s'alternen per a signar. Es pot fer la traducció del material audiovisual utilitzant una petita finestra addicional amb la imatge de la persona intèrpret.

Maquetes tàctils

Maquetes especialment dissenyades per a interpretar de manera tàctil un espai o conjunt arquitectònic. Així, amb l'ús només del sentit del tacte, una persona amb discapacitat visual pot entendre la distribució d'uns espais i percebre totes aquelles particularitats que el dissenyador o dissenyadora de la maqueta espera comunicar.

Mobilitat reduïda

En el llenguatge comú, les persones amb mobilitat reduïda són aquelles que tenen, permanentment o temporalment, limitada la seva capacitat per a moure's sense ajuda, salvar desnivells, assolir objectes situats en alcades o mantenir l'equilibri i desplaçar-se.

Com a terme legal, la **mobilitat reduïda** és el resultat d'un dels barems utilitzats per a valorar el grau de discapacitat i que té en compte si la persona:

És usuària de cadira de rodes, croses o bastons.

Té conductes difícils de controlar per culpa d'una malaltia.

Té dificultats per a deambular en terreny pla i per a salvar obstacles.

Pot pujar i baixar escales.

Pot salvar un graó de 40 cm.

Pot mantenir-se dempeus en la plataforma d'un mitjà normalitzat de transport.

Oralistes

Persones sordes que es comuniquen amb la llengua parlada.

Pictograma

Signe o dibuix que representa una idea, una persona o un personatge, un lloc, una situació o una emoció de manera esquemàtica però clara i sense ambigüitat. Representa un missatge sobrepassant la barrera del llenguatge amb l'objectiu d'informar o senyalitzar, i també facilitar la comprensió.

Pictogrames d'accessibilitat

Rampes

Solució fàcil per a salvar petits desnivells. Poden ser fixes o movibles. Cal tenir en compte que el pendent no ha de superar el 8 % i, en cas de rampes llargues, que ha d'haver-hi zones horitzontals de descans. Així mateix, cal estar atents als inicis i finals per garantir que estan sempre lliures d'obstacles i que l'accés i la sortida són còmodes. S'ha de posar una especial atenció a les rampes que condueixen a una porta per assegurar-se que l'espai per a obrir-la és suficient i no obliga a maniobres complicades. Les rampes llargues han de tenir barana i topall als costats per evitar el lliscament de caminadors, croses i bastons.

Senyalística

Disciplina de la comunicació i la informació. Serveix per a ajudar les persones a prendre decisions i escollir entre diverses opcions. Té l'objectiu d'informar a diferents tipus de persones perquè es puguin relacionar amb l'entorn o perquè facin el que està previst en un lloc determinat. Les seves funcions són, entre d'altres:

Alertar sobre una situació.

Cridar l'atenció.

Facilitar la localització i identificació d'espais i instal·lacions.

Orientar.

Organitzar i regular.

Una senyalització clara i simple afavoreix la circulació segura i autònoma de totes les persones. Si només tenim text, en queden excloses les que no coneixen l'idioma o no saben llegir o les que estan confuses o nervioses i no poden entendre el que llegeixen.

La imatge pot ser un dibuix, un pictograma o una foto. Els pictogrames han de ser simples, comprensibles i coneguts pel major nombre possible de persones.

Perquè una senyalització sigui accessible ha de tenir algunes característiques:

Ha d'haver-hi contrast de color entre el fons i la forma.

Si hi ha text, la tipografia ha de ser senzilla.

La il·luminació ha de ser bona.

Ha de tenir una alçada mínima d'1,5 m.

Cada senyal ha de contenir un sol missatge.

El senyal pot estar acompanyat de text.

La informació visual s'ha de duplicar en sonora.

Cal evitar l'ambigüitat.

Classificació dels senyals per la seva **funció**:

Orientadors

Situen la persona, com els mapes.

Informatius

Informen, per exemple dels horaris d'un esdeveniment.

Direccionals

Guien la circulació. Per exemple, fletxes o prohibicions de pas.

Identificadors

Donen nom als espais o instal·lacions.

Reguladors

Ordenen l'activitat i, de vegades, protegeixen les persones d'algun perill. N'hi ha de **preventius**, **restrictius** o **prohibitius**.

Pel **canal** d'informació utilitzat, els senyals poden ser tàctils, visuals o sonors.

Pel **sistema** de comunicació, els senyals poden ser:

Text

(lletres, braille, etc.).

Icones

(imatges, diagrames, fotografies, pictogrames, etc.).

Colors

(per a diferenciar, per exemple, zones i activitats). Hi ha colors que en la nostra cultura tenen un significat molt reconegut; per exemple, el verd, el taronja i el vermell per a regular el pas, la permissivitat o l'encert.

En la comunicació gràfica i en el disseny de senyals, mapes, cartells, fullets i portals de web, amb finalitat d'orientar i informar, es recomana:

Utilitzar sempre el mateix nom per a un tipus de serveis. Per exemple, no alternar «lavabos» amb «serveis higiènics».

Proporcionar la informació de «vostè és aquí» en tots els mapes.

Capacitar el personal de l'edifici perquè pugui ajudar en la interpretació de senyals i mapes a qualsevol usuari o usuària desorientat.

Fer servir mapes tàctils.

Utilitzar pictogrames per a facilitar la comprensió de missatges escrits (no només textos, sinó també títols, noms d'espais, càrrecs, accions, etc.).

Signant

Persona sorda o oient que utilitza la llengua de signes catalana (LSC), una llengua reconeguda legalment a Catalunya des de l'any 2010.

Sobretitulació/subtitulació

Tècnica que, a més d'informar al públic amb discapacitat auditiva del que es diu oralment, inclou la forma en

què es diu (to de veu, idioma), qui ho diu i allò que se sent (sorolls ambientals, cançons i música). Es subtitulen vídeos i pel·lícules, però també, a través del subtitulat en directe, obres de teatre, conferències i debats en directe.

Visita guiada adaptada

Visita a conjunts arquitectònics o espais rellevants amb itineraris adequats per a persones amb mobilitat reduïda. En aquest tipus de visites s'adapta el nivell de les explicacions als interessos i capacitats de les persones participants i s'hi pot oferir interpretació en llengua de signes i audiodescripció si alguna de les persones ho necessita.

Visita tàtil

Visita que millora la participació de persones cegues amb audiodescripció i la possibilitat de tocar els diferents elements de l'espai visitat. Beneficia especialment les usuàries i els usuaris cecs i amb discapacitat visual, si bé totes les persones se'n poden beneficiar.

Wayfinding

Procés d'orientació que utilitza els recursos situats en l'espai per a informar i orientar a les persones en els seus desplaçaments. Facilita escollir el camí que porta d'un lloc a un altre. Possibilita l'accessibilitat cognitiva en el mitjà urbà. Cal tenir en compte les qüestions següents:

Identificar clarament els punts d'arribada.

—

Proporcionar espais d'espera.

—

Fer que els taulells i punts d'informació siguin visibles des de la porta.

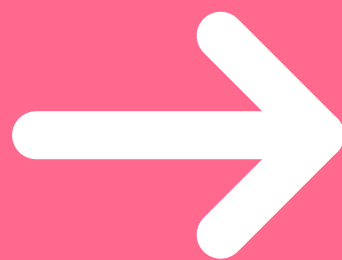
—

Senyalar els ascensors perquè es vegin des de l'entrada de l'edifici.

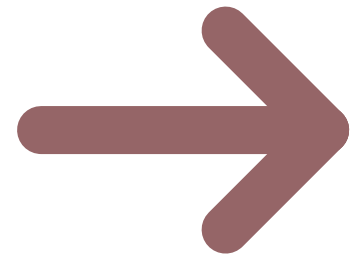
—

Situar alguna cosa fàcil de recordar en els punts d'intersecció, on s'ha de prendre una decisió de cap a on anar.

08 | Altres recursos per a l'accessibilitat

8.1 | On trobar més informació i assessorament

Serveis i entitats de l'àmbit de la diversitat funcional a Rubí

El coneixement i l'atenció de les necessitats de les persones amb diversitat funcional és una de les prioritats de l'Ajuntament de Rubí. Conseqüentment, el Consistori té aprovat per unanimitat el Pla d'atenció integral a les persones amb discapacitat i diversitat funcional 2019-2022, que desenvolupa més de 40 actuacions en sis eixos d'atenció: 1) Inserció i capacitació postobligatòria, 2) Habitatge i foment de l'autonomia, 3) Educació, 4) Àmbit sociosanitari, 5) Accessibilitat i mobilitat i 6) Lleure, esport i cultura.

Per desenvolupar les dites accions, el mateix Ajuntament té en marxa els següents serveis:

Servei de Diversitat Funcional

És el servei eix i el que vetlla pel desplegament i la coordinació de les diferents actuacions proposades al Pla d'atenció integral a les persones amb discapacitat i diversitat funcional de Rubí.

Carrer General Prim, 33-35 – 2n pis.

Oficina d'Atenció a la Diversitat Funcional (OADF)

És l'espai d'atenció on s'ofereix informació, orientació i assessorament a les persones amb diversitat funcional i a les seves famílies, sobre recursos i serveis adreçats a aquest col·lectiu, per tal de facilitar l'accés i les gestions que s'ha de fer a l'hora de sol·licitar i tramitar diferents prestacions o serveis.

**Rambleta de Joan Miró, s/n,
Rubí (Les Torres)
oadf@ajrubi.cat**

L'Ajuntament de Rubí publica el **Catàleg de serveis de l'àmbit de la diversitat funcional**, que pots consultar a l'adreça

<https://www.rubi.cat/fitxers/documents-ok/area-de-cohesio-social-i-serveis-a-les-persones/diversitat-funcional/Catalegdiversitatfuncional.pdf>

També disposa de l'apartat «Diversitat funcional» a la web municipal, on es pot trobar àmplia informació de documents, recursos i tràmits.

www.rubi.cat/diversitatfuncional

Algunes de les principals entitats i serveis amb les quals pots contactar i que pots consultar són aquestes:

APDIR Associació de Persones amb Discapacitat Intel·lectual

Associació dedicada a la tasca d'inserció social de persones amb discapacitat intel·lectual.

**Grup 25 de Setembre, 47, local 3,
08191 Rubí
apdir2015@gmail.com**

AVAN Associació Vallès Amics de la Neurologia

Entitat de referència en el model d'atenció integral a les persones afectades per malalties neurològiques i les seves famílies. Cobreix totes les necessitats al llarg del procés.

**Carrer de Lluís Ribas, 27, 08191 Rubí
rubi@avan.cat**

Ca n'Oriol - Centre d'Educació Especial

Escola específica per a alumnes amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament.

**Carrer Granada, 31, 08191 Rubí
a8054368@xtec.cat**

Ca n'Oriol - AMPA

Associació de Mares i Pares dels Alumnes de l'escola Ca n'Oriol. Ofereix servei de cangur perquè les famílies puguin assistir

a les reunions de l'escola i a formació a les famílies. Promou i gestiona casals de disabtes i durant les vacances de Nadal, Setmana Santa i estiu, així com el servei de Respir per a les famílies durant l'any.

**Carrer Granada, 31, 08191 Rubí
ampacecanoriol@gmail.com**

Centres de Salut Mental Ferran Salsas i Roig

Inclouen diferents centres: el Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA), el Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ), el Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències (CASD) i el Servei de Rehabilitació Comunitària (SRC).

**Carrer Nou, 28 Rubí
scsmrubi@cst.cat**

Club Esportiu CAN MIR

El Club Escola de Futbol Can Mir, a més de ser un recurs per a la pràctica de l'esport, té un marcat caràcter social que el porta a fomentar la inclusió de persones en risc d'exclusió social i amb diversitat funcional.

**Zona Esportiva Municipal Can Mir,
Camí del Racó, 1-9, 08191 Rubí
masballeste@gmail.com**

Club Esportiu Horitzó 1994

Entitat dedicada a la promoció i la divulgació de l'activitat física i esportiva adaptades a persones amb diversitat funcional.

**Carrer Lluís Ribas, 27, 08191 Rubí
horitzo@horitzo.cat**

**DAPSI-CDIAP,
Centre de Desenvolupament
Infantil i Atenció Precoç**

Centre dedicat a la prevenció, la detecció, el diagnòstic i l'abordatge terapèutic dels trastorns del desenvolupament de l'infant (0-6 anys) i de les situacions de risc social, psicològic i biològic que en puguin alterar el creixement.

**Carrer Maria Aurèlia Capmany, 32,
08191 Rubí
935887474**

Font del Ferro (CET-SOI-STO)

Empresa municipal que ofereix una alternativa formativa i laboral per a les persones adultes amb discapacitat intel·lectual del municipi de Rubí. Té com a objecte social la gestió directa del servei públic de promoció, rehabilitació i integració social i laboral de les persones amb discapacitat.

**Carrer Mallorca, s/n, 08191 Rubí
fontdelferro@ajrubi.es**

Llar Ca n'Alzamora

Recurs residencial municipal dirigit a persones de Rubí majors de edat amb discapacitat intel·lectual que no poden viure de manera independent per la seva discapacitat o bé perquè no tenen el suport sociofamiliar i assistencial adequat per a viure autònomament.

**Passeig de les Torres, 55-49, 08191 Rubí
lallar.canalzamora@gmail.com**

OTL- Oficina Tècnica Laboral

Servei per a la rehabilitació comunitària personal i la inserció laboral de persones amb trastorns de salut mental.

**Edifici Rubí Forma. Rambleta Joan Miró,
s/n, Rubí**

**Rubí TEA, associació de famílies
de persones amb autisme**

Associació de famílies de persones amb trastorns de l'espectre autista per a donar formació, suport i acompanyament, compartir experiències i defensar els drets i la dignitat de les persones amb TEA i dels familiars.

**Casal Cívica Castellnou Sector C
(Carrer Còlera, s/n)- 08191 Rubí
info@rubitea.org**

SIOAS- programa d'inserció laboral

Servei d'orientació a la inserció laboral del mercat ordinari de les persones amb discapacitat física, intel·lectual, sensorial i malaltia mental.

**S'hi pot contactar a través de l'Oficina
d'Atenció a la Diversitat Funcional,
tel. 637 83 10 56.
oadf@ajrubi.cat**

Altres recursos d'interès

Centre per a l'Autonomia Personal Sirius

Servei d'informació i assessorament per a l'autonomia personal i l'accessibilitat de l'entorn que depèn de la Generalitat de Catalunya i que té com a objectius:

—
Informar i assessorar sobre solucions per a millorar l'autonomia de les persones amb discapacitat.

—
Informar i assessorar sobre solucions que facilitin la tasca de l'assistent en el cas de les persones amb dependència.

—
Informar i assessorar sobre els recursos disponibles.

Departament de Drets Socials
Passeig del Taulat, 266-270,
08019 Barcelona
Tel. 93 483 84 18 - sirius.dso@gencat.cat

Discapacitat auditiva

ACAPPS

Entitat de i per a persones sordes amb una orientació oralista. La missió de la Federació ACAPPS és representar i defensar els drets i interessos globals de les persones amb discapacitat auditiva i de les seves famílies, a tots els nivells.

Carrer Providència, núm. 42, 4a planta,
08024 Barcelona
Tel. 93 210 55 30
acapps@acapps.org

AICE - Federación de Asociaciones de Implantados Cocleares de España

Associació que representa a Espanya els interessos de les persones sordes amb implant coclear. Els seus objectius són la divulgació de la informació sobre l'implant coclear i la defensa dels interessos de les persones implantades.

Carrer Fernández Duró, 24, local,
08014 Barcelona
Tel. - fax: 93 331 74 75
www.implantecoclear.org

APESOTE - Associació de Persones Sordes de Terrassa

Entitat sense ànim de lucre composta per un grup de persones que representa la comunitat sorda i sordcega a la ciutat de Terrassa amb l'objectiu de trencar les barres de la comunicació existents per aconseguir una plena integració de les persones sordes i sordcegues en la societat. És un centre de referència per a aquest col·lectiu que ofereix l'assessorament adequat a les persones que ho sol·licitin.

Carrer Arenys de Mar 15, baixos,
08225 Terrassa
Tel. 937 356 238
apsterrassa@hotmail.com
www.apesote.blogspot.com

FESOCA - Federació de Persones Sordes de Catalunya

Organització sense ànim de lucre fundada l'any 1979 que representa la comunitat sorda catalana i les seves associacions afiliades. D'orientació signant, ofereix els seus serveis a totes les persones amb pèrdua d'oïda. Les finalitats i els objectius bàsics són la representació i la defensa dels drets de les associacions que en són membres i de totes les persones sordes en general, per aconseguir la seva plena participació i integració en la societat actual.

**Carrer Pere Vergés 1, 7a planta
(Hotel d'Entitats la Pau), 08020 Barcelona
93 2781842
www.fesoca.org**

Federació ECOM

Moviment associatiu integrat per organitzacions de persones amb discapacitat física per a defensar l'exercici dels drets amb l'apoderament de les persones com a eix vertebrador i per a enfortir el sector associatiu de la discapacitat física a través de la participació i la representació.

**Gran Via de les Corts Catalanes, 562,
08011 Barcelona
Tel. 93 451 55 50
ecom@ecom.cat**

Discapacitat intel·lectual

DINCAT-Plena inclusió Catalunya

Federació que vetlla per la defensa dels drets, la dignitat i la millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament i les seves famílies a Catalunya.

**Carrer Joan Güell, 90-92
08028-Barcelona
Tel. 93 490 16 88
www.dincat.cat**

Discapacitat física

COCEMFE CATALUNYA

Membre català de la Confederación Española de Personas con Discapacidad Física y Orgánica. Aquesta organització aglutina, enforteix, forma i coordina els esforços i activitats de les entitats que treballen a favor de les persones amb discapacitat física i orgànica per defensar els seus drets i millorar la seva qualitat de vida.

**Via Laietana, 57, 08003 Barcelona
Tel. 933 01 15 65
www.cocemfe.es/portal/index.php/nuestras-entidades/183**

Discapacitat visual

ACIC - Associació Catalana per a la Integració de les Persones Cegues

Petita agrupació de persones, cegues o no, interessades a treballar aspectes relacionats amb la integració de les persones amb discapacitat visual en el conjunt de la societat.

**Carrer Martínez de la Rosa, 59,
08012 Barcelona
Tel. 676 05 72 21
www.webacic.cat**

Associació Discapacitat Visual Catalunya: B1+B2+B3

Entitat sense ànim de lucre que dona serveis a persones amb discapacitat visual per a millorar la seva qualitat de vida i fan divulgació de la problemàtica del col·lectiu per a aconseguir millorar la seva integració social.

**Carrer Cardenal Reig, 32,
08028 Barcelona
Tel. 93 447 04 04
www.b1b2b3.org**

Assemblea per la Diversitat

Grup de joves afiliats a l'ONCE organitzats de forma democràtica, horitzontal i lliure que pretenen establir un espai de diàleg obert, plural, crític i independent.

**Carrer Gran de Gràcia, 190, 2n pis,
08012 Barcelona
<http://www.diversitat.cat>**

ONCE - Organización Nacional de Ciegos Españoles

Organització singular, de base associativa, que ha creat un sistema de serveis per a la rehabilitació de les persones cegues i el seu desenvolupament, tant en el pla social i laboral com en el personal. L'autonomia personal, l'atenció educativa, la normalització laboral i l'accessibilitat universal són alguns dels elements que desenvolupa l'estructura de serveis de l'ONCE.

**Carrer Sepúlveda, 1, 08015 Barcelona
Tel. 93 238 11 11
<http://www.once.es>**

Malalties minoritàries

FECAMM

Federació formada per associacions sense ànim de lucre dedicades a malalties minoritàries. Ofereix informació i orientació de consultes rebudes per persones afectades d'alguna malaltia minoritària i llurs famílies, cuidadors o cuidadores i/o amistats. Qualsevol persona interessada pot rebre una resposta i ser adreçada a professionals experts en la consulta realitzada, com ara l'associació de malalts corresponent.

**Hotel d'Entitats Can Guardiola,
carrer Cuba, 2, 08030 Barcelona
Tel.: 93 311 06 15
info@fecamm.org - www.fecamm.org**

Salut mental

SMC - Salut Mental Catalunya

Aliança formada per la Federació Salut Mental Catalunya, AMMFEINA Salut Mental Catalunya i la Fundació Salut Mental Catalunya que treballa per a la millora de les persones amb malaltia mental en tots els àmbits, compartint estratègies i optimitzant recursos.

**Carrer Nou de Sant Francesc, 42,
08002 Barcelona
Tel. 932 72 14 51
www.salutmental.org**

VEUS - Federació Catalana d'Entitats de Salut Mental en 1a Persona

Federació que aplega un ventall d'associacions creades i dirigides per persones amb experiència pròpia en salut mental. El seu objectiu és promoure i enfortir el moviment associatiu en primera persona, defensar els drets d'aquest col·lectiu i fer que la seva veu tingui influència en les polítiques públiques.

**Carrer Correu Vell, 8,
08002 Barcelona
Tel. 633 27 14 72
www.veus.cat**

Sordceguesa

APSOCECAT - Associació Catalana Pro Persones Sordcegues

Entitat formada per persones amb sordceguesa de totes les edats, així com per les seves famílies. Amb il·lusió busquen, proposen i fan realitat les millors oportunitats possibles de desenvolupament personal i social.

**Carrer Leiva, 2D, baixos,
08014 Barcelona
Tel. 933 31 73 66
<http://www.apsocecat.org>**

8.2 | Normativa

L'accessibilitat no és una opció, és un dret de cada una de les persones que formen la nostra societat.

Aquest dret està reconegut en cada llei que es refereix a «tots i totes», que afecta a tothom, sense distinció. Però, a més, hi ha lleis que insisteixen en el dret de les persones amb discapacitat a formar part de la societat en igualtat de condicions i oportunitats, de drets i de deures.

En l'àmbit de l'urbanisme i la construcció, les condicions d'accessibilitat són exigibles al mateix nivell que les de ventilació, llum, capacitat o prevenció d'incendi.

Normativa catalana

Llei 20/1991, de 25 de novembre, de **promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques** (derogada per la llei 13/2014, però de la qual emana el Codi d'accessibilitat avui encara vigent).

—
Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del **Codi d'accessibilitat**.

—
Llei 19/2009, de 26 de novembre, de l'accés a l'entorn de les persones acompanyades de **gossos d'assistència**.

—
Llei 17/2010, de 3 de juny, de la **llengua de signes catalana**.

—
Resolució 749/VIII sobre les mesures per garantir l'aprenentatge, l'educació, l'accessibilitat i ús del català i els recursos de la modalitat oral a les **persones sordes i sordcegues** que es comuniquen oralment. Aprovada pel ple del Parlament de Catalunya el 15 de juliol de 2010.

—
Llei 13/2014, de 30 d'octubre, **d'accessibilitat**.

Normativa espanyola

Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de **drets de les persones amb discapacitat** i de la seva inclusió social. Reuneix tres lleis anteriors:

- **LISMI**. Llei d'integració social de les persones amb discapacitat.
- **LIIONDAU**. Llei d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.
- La Llei d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

—
Reial decret 505/2007, de 20 d'abril, pel qual s'aproven les **condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació** de les persones amb discapacitat per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats i edificats.

—
Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual **es reconeixen les llengües de signes espanyoles** i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues (BOE núm. 255).

Normativa internacional

Convenció de l'ONU sobre els drets de les persones amb discapacitat

<https://www.boe.es/boe/dias/2008/04/21/pdfs/A20648-20659.pdf>

L'ONU va aprovar l'any 2006 aquesta convenció per tal de garantir el respecte als drets humans en el cas de les persones amb discapacitat.

La convenció obliga els governs que l'han signada a canviar lleis i aportar finançament perquè això sigui així. Espanya la va signar el 2008. Per al Govern d'Espanya la convenció és una llei de compliment obligat.

La Convenció conté 23 drets que formen tres grups importants:

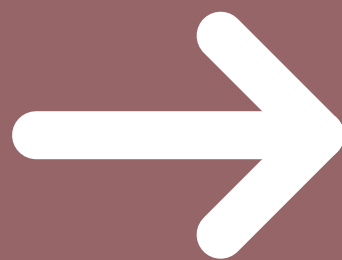
- Els drets relacionats directament amb el respecte a les persones.
- Els drets relatius a la inclusió en la comunitat.
- Els drets que insten a canvis en la societat.

Acta Europea d'Accessibilitat Universal

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:32019L0882>

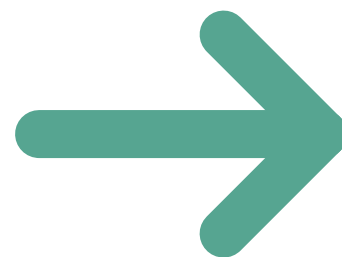
La European Accessibility Act és una Directiva de la Comissió Europea (2019) per a garantir que les persones amb discapacitat estiguin en disposició de portar una vida absolutament independent en el seu dia a dia. La Unió Europea treballa envers aquesta garantia i aquest dret fonamental, especialment en un context de població envellida.

La directiva estableix els requisits d'accessibilitat dels productes i serveis als 27 països de la Unió Europea.

09 |

Notes i informacions addicionals per capítols

9.1 | Capítol 1

Antecedents legislatius a la present guia d'accessibilitat

L'any 1995 es publica la primera Llei d'accessibilitat de Catalunya. La Llei vigent, Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat de Catalunya, mana a les administracions públiques que redactin nous plans d'accessibilitat o revisin i actualitzin els anteriors.

L'any 2006 l'Organització de les Nacions Unides aprova la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat. Espanya s'hi adhereix l'any 2008 i, a partir de llavors, la Convenció passa a formar part de l'ordenament legal espanyol, cosa que provoca la revisió de lleis històriques anteriors, com la LISMI (Llei d'integració social dels minusvàlids, 1982) i la LIONDAU (Llei d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal, 2003).

L'any 2017 l'Ajuntament de Rubí va impulsar la redacció del Pla de mobilitat urbana sostenible (aprobat inicialment al juny del 2019 i definitivament al juliol del 2020). Una de les fitxes d'actuacions previstes i contingudes dins d'aquest pla, com a compromís a assolir, és l'elaboració del Pla d'accessibilitat.

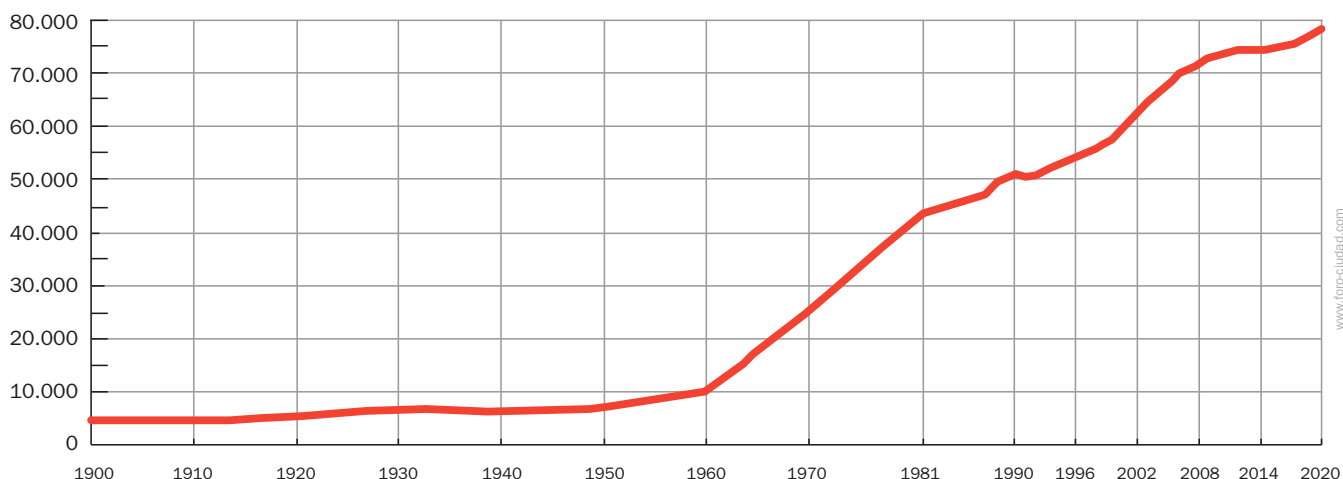
El 4 de setembre del 2020 es va fer la presentació del Pla d'accessibilitat (concretament, els apartats dedicats a la via pública i als edificis municipals), que es va publicar al DOGC del 23 de setembre de 2021.

Factors de diversitat de la població de Rubí

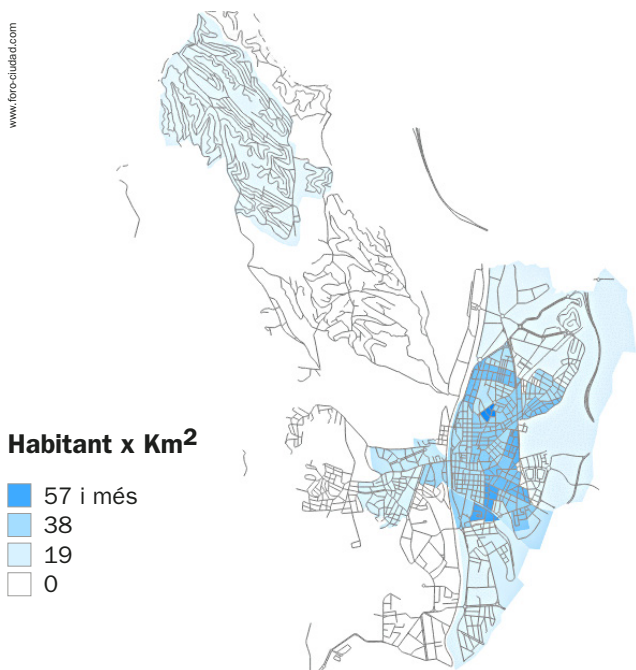
L'any 2020 la ciutat de Rubí compta amb 78.591 habitants, amb una proporció de dones (50,5%) lleugerament superior a la d'homes. Les persones majors de 65 anys representen el 16% de la població i el joves entre 16 i 40 anys, pràcticament el 30%.

Edat	Homes	Dones	Total
0 a 15	6.696	6.348	13.044
16 a 40	11.833	11.453	23.286
41 a 65	14.970	14.945	29.915
66 a 80	4.222	4.990	9.212
Més de 80	1.168	1.966	3.134
Total	38.889	39.702	78.591

La població de Rubí ha anat creixent de manera constant des dels anys seixanta del segle passat, tret d'alguns anys en què s'ha produït un lleuger retrocés: al principi dels noranta i durant la darrera crisi econòmica al voltant del 2010.

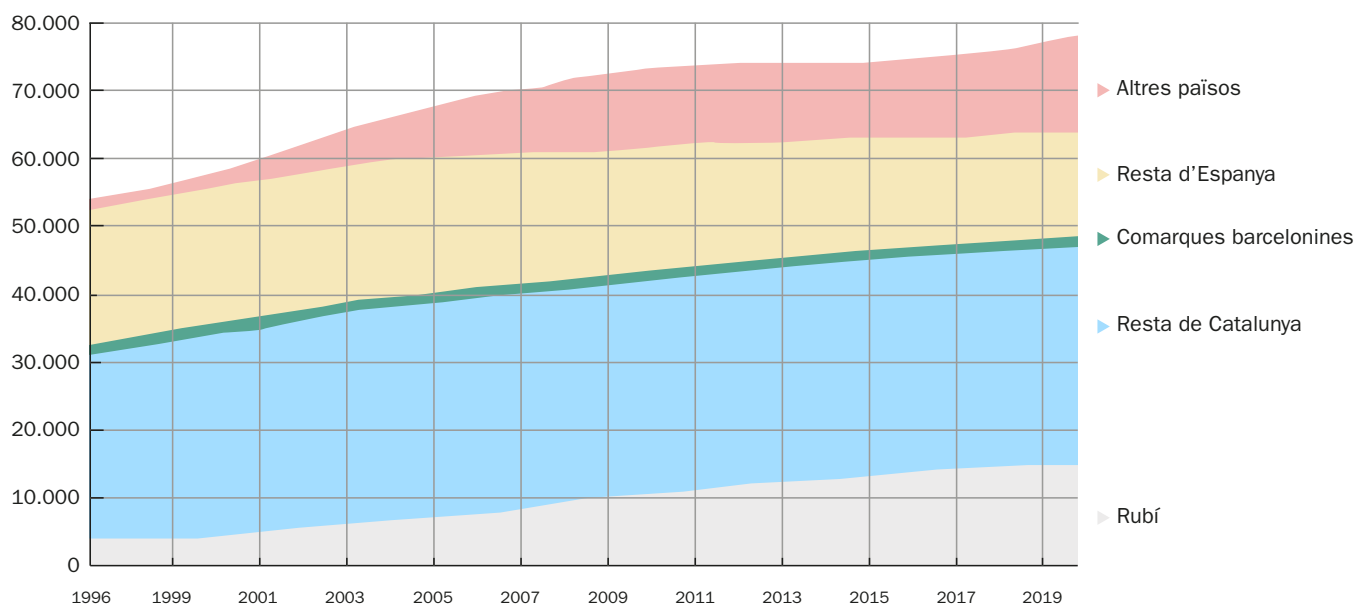

L'any 2010 aquesta població es distribuïa de manera desigual pel territori del municipi, amb majors densitats a la zona centre.

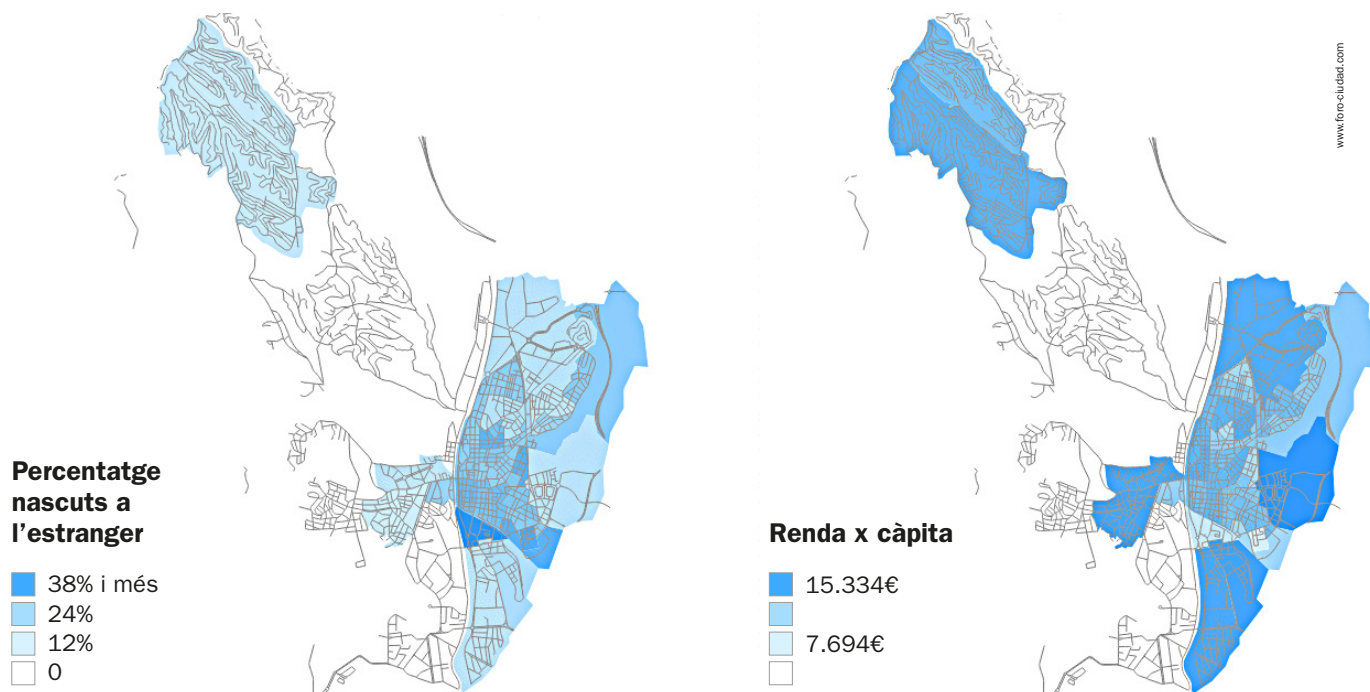

El percentatge de persones vingudes d'altres països se situa al voltant del 19%. El nombre d'aquest col·lectiu es va apropant gradualment al de persones nascudes a Rubí i al de les procedents d'altres comunitats autònomes d'Espanya, mentre que l'aportació d'altres poblacions de les comarques de Barcelona continua sent escassa.

	Homes	Dones	Total	Majoria
Amèrica	3.479	4.665	8.144	Equador
Àfrica	2.173	1.516	3.689	Marroc
Àsia	568	440	1.008	Xina i Pakistan

La població procedent de l'estranger, principalment del Marroc i de l'Equador, es concentra sobretot a Cova Solera i Ca n'Alzamora, que són zones econòmicament més deprimides.

9.2 | Capítol 4

Diversitat cultural

La població es trasllada d'una part del món a una altra perquè aspira a millorar les condicions de vida: les econòmiques, com ara tenir un treball remunerat, poder alimentar-se i tenir un lloc on viure; les de seguretat i preservació de la vida fugint de guerres o persecucions, i d'altres de més abstractes com la llibertat i la dignitat de ser i expressar-se tal com és cada una de les persones.

Durant la segona meitat del segle XX, a Espanya es produeix una important migració de les zones rurals i agrícoles a les ciutats. Entre el 1950 i el 1970 arriben a Catalunya més d'un milió de nous habitants, fet que afecta l'urbanisme de les ciutats, i es creen nous barris per a acollir la nova població o per a reubicar els qui es posen a viure en barraques d'autoconstrucció als suburbis dels centres urbans.

A finals del segle passat i durant el que portem del segle XXI, les migracions es produeixen majoritàriament d'altres països per raons polítiques, socials, culturals, econòmiques, bèliques i ecològiques. A més de la transformació urbanística, l'arribada de persones amb diferents llengües i costums produeix una modificació cultural, ja que han de conviure diverses formes d'entendre la vida i la convivència.

Diversitat cultural és un principi que reconeix i legitima les diferències culturals i, per extensió, ètniques i religioses, en el si d'un grup humà, així com la convivència i la interacció d'aquestes diferents cultures, ètnies i religions dins d'un mateix espai geogràfic.

La UNESCO considera la diversitat cultural com un patrimoni de gran valor i el 2001 aprovà la Declaració Universal sobre la Diversitat Cultural en què instava els països membres a posar en marxa polítiques de respecte i convivència.

Per assenyalar la coexistència de dues o més cultures en un territori, sovint com a resultat de processos migratoris, s'utilitzen dos conceptes, de vegades i erròniament com si fossin sinònims: la multiculturalitat i la interculturalitat. Antecedents legislatius a la present guia d'accessibilitat.

La **multiculturalitat** és la situació en què conviuen diferents cultures, ètnies o religions. Hi ha lleis i normes que defensen el dret de cadascun dels grups socials de preservar i manifestar lliurement les seves creences i costums i la no discriminació de les persones per raó de pertànyer a una o altra cultura, ètnia o religió, a fi de buscar una coexistència en pau. Tanmateix, també comporta el perill que apareguin situacions de segregació.

La **interculturalitat** és la situació en què diferents cultures comparteixen el territori. A més de coexistir pacíficament, interactuen, s'influencien i tendeixen, en el llarg termini, a la integració. Es poden produir, de manera natural, per la proximitat i l'intercanvi entre dos grups humans de diferents costums i tradicions i, fins i tot, de diferent idioma o religió. S'oposa, per tant, al racisme i la xenofòbia, però cal estar atent que no es produeixi a costa de l'assimilació de les cultures per part d'una d'hegemònica amb actuacions polítiques a fi d'evitar la discriminació o l'exclusió social dels grups més febles.

Relacionar-se amb persones nouvingudes procedents de realitats geogràfiques i culturals diverses

Quan reconeixem el nostre desconeixement dels codis de referència cultural i dels processos de relació de grups humans que viuen a la nostra ciutat procedents d'altres contextos, hem de **preguntar**; per apropar-nos a un marc cultural diferent, per conèixer-ne els costums i valors, per poder sentir empatia i construir-hi relació.

També hem de tenir en compte que potser algunes persones migrades desconeixen els costums i maneres de la nostra cultura, no saben quins suports els poden donar institucions públiques i privades ni com

accedir a aquests suports. **Hem de donar informació emprant un llenguatge planer** i cercar una llengua vehicular, de vegades una persona intèrpret o mediadora. També és molt útil tenir algunes informacions traduïdes a diferents idiomes (l'anglès, el francès o l'àrab, per exemple).

El desconeixement i la por construeixen els prejudicis, els estereotips i la discriminació en les relacions entre persones i grups diversos. Cal garantir la **formació adequada dels i les professionals** de les administracions públiques perquè puguin prestar una millor atenció i reconèixer "l'altre divers", i en pro de la no acceptació de cap tipus de discriminació, prejudici o rumor sense fonament.

Les persones que arriben d'altres països es troben sovint en un estat de vulnerabilitat psicosocial, implicades en processos d'adaptació i de canvi. L'acompanyament i el reconeixement de les pèrdues físiques, emocionals i socials, així com la valoració dels recursos de les mateixes comunitats de procedència, poden ajudar a **fer que se sentin acollides**.

Per tant, cal incorporar a les nostres accions:

El reconeixement de l'altre com a subjecte dels mateixos drets.

La consideració de la diversitat com un valor en si mateixa.

L'evitació de qualsevol tipus de discriminació.

La voluntat d'apropament i mescla de les diversitats com a eina per a la construcció d'una societat inclusiva, participativa i justa. Fomentar l'encontre per contrastar les diferències i generar aprenentatges compartits que desenvolupin una millor convivència.

La comunicació accessible com a base de la interacció i comprensió entre les persones.

La cerca de la màxima participació de totes les diversitats, reconeixent les aportacions de totes les persones en la construcció d'una societat plural.

Adreces d'interès en l'àmbit de la diversitat cultural

Rubí Acull

Entitat que lluita pels drets de les persones que busquen refugi, crítica amb la concepció de la UE com una fortalesa i amb seva política de fronteres.

Centre Rubinenc d'Alternatives Culturals (CRAC)
Carrer de Sant Joan, 1, 08191 Rubí
coordinadorubiaccull@gmail.com

Sala Neus Català

Espai per al desenvolupament d'iniciatives socials i culturals de la ciutat on es troben diferents grups per a tractar temes relatius a la diversitat cultural.

Carrer Ulloa, 11 08191 Rubí
saidjaoujat@gmail.com

Xarxa Rubí Antirumors

Grup format per persones, associacions i entitats que col·laboren per a desmuntar rumors, prejudicis i estereotips que dificulten la cohesió social i la convivència intercultural a la ciutat.

ciutadania@ajrubi.cat

Rubí Solidari

Entitat que treballa en l'àmbit local per aconseguir un món més just, amb projectes de sensibilització.

*Carrer Orso, 2, 08191 Rubí
info@rubisolidari.org*

Associació Cultural Social de Toubá (ACSOT)

acsotrubí@gmail.com

Asociación de Mujeres Africanas de Rubí

astoukonte@hotmail.com

Associació Oudiodial para la Ayuda Social Mutua

ass.oudiodialcat.rubí@hotmail.com

Associació Rubí Sociocultural i Integració (ARSI)

rubisce@hotmail.com

Associació Senegalesa (ACSPROSC)

acsprosc@hotmail.com

Associació de Residents de Mandegane a Barcelona

badiane162@gmail.com

Senegambia

saikou_13@hotmail.com

SOS RACISME

Associació en defensa dels drets humans des de l'acció antiracista. El Servei d'Atenció i Denúncia de SOS Racisme (SAiD) ofereix un servei gratuït per a aquelles persones o col·lectius que han patit discriminació racista de qualsevol tipus.

*Rambla de Sta. Mònica, 10, 1a planta,
08002 Barcelona
93 301 05 97 – 93 412 60 12
sosracisme@sosracisme.org*

**Diversitat per raó d'edat.
Les persones grans**

La **Carta de drets i deures de la gent gran de Catalunya**, aprovada l'any 2007, promoguda pel llavors anomenat Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i pel Consell de la Gent Gran de Catalunya, es redactà amb la participació de les associacions de gent gran, dels consells consultius de gent gran dels consells comarcals, de col·legis professionals, universitats, institucions i persones expertes en matèria de gent gran.

A continuació en reproduïm els principis i alguns dels drets i deures que tenen més relació amb l'accessibilitat.

Participació

En una societat per a tothom, les persones grans han de participar activament en la planificació i les polítiques que afecten directament el seu benestar, des de la solidaritat amb altres generacions, i exercir, quan convingui, el dret a la lliure associació.

Tenen dret a rebre de les administracions suport econòmic que faciliti la participació activa i comunitària, i potenciï les activitats intergeneracionals en una societat per a totes les edats. Així mateix, tenen dret a la informació, l'orientació i la formació permanent, com a eines de participació en un món en canvi constant, així com a implicar-se de forma significativa en la vida cultural, laboral, social i política, i en la presa de decisions mitjançant els òrgans que es considerin oportuns.

És convenient que participin democràticament en els afers públics.

Assistència

Les persones grans s'han de beneficiar de la cura de la família, així com tenir accés als serveis socials, sanitaris i assistencials. Han de gaudir dels drets humans i fonamentals, tant en la pròpia llar com si resideixen en centres d'atenció o institucions.

Autorealització

Les persones grans han de poder desenvolupar plenament les oportunitats i les pròpies potencialitats a partir de l'accés als recursos educatius, culturals, espirituals, d'oci i temps lliure en la societat.

Tenen dret a accedir a entorns que facilitin la seva autorealització, així com a gaudir de mecanismes d'accés a la informació i a les noves tecnologies, com a elements afavoridors del desenvolupament personal.

És convenient que es mostrin actives en processos informatius i formatius adreçats a la millora de la seva pròpia qualitat de vida.

Independència

Les persones grans han de poder accedir a alimentació, aigua, habitatge, vestit i atenció sanitària adequats, i tenir l'opunitat de realitzar un treball remunerat i accedir a la capacitació i l'educació.

Tenen dret a instar les administracions perquè articulin els recursos necessaris per a desenvolupar programes de prevenció de la dependència i per al manteniment de la capacitat de l'autonomia en la

vida quotidiana, millorant i adequant les condicions dels espais físics, la mobilitat i la supressió de barreres arquitectòniques, ja siguin físiques, auditives, visuals o de comunicació. Així mateix, tenen dret a l'aplicació de les normatives dels principis del «disseny per a tothom», tenint en compte les seves necessitats.

Tenen el deure de responsabilitzar-se de les decisions que prenen lliurement.

Dignitat

Les persones grans han de poder viure lliures d'explotació i maltractaments físics i/o psíquics, així com ser tractades dignament sense discriminació per causa d'edat, gènere, ètnia, discapacitat, situació econòmica, o qualsevol altra condició. Tenen dret a no ser discriminades per raons d'edat, gènere, ètnia, discapacitat, situació econòmica o qualsevol altra condició, i a ser respectades en les seves creences, cultura i/o llengua. Així mateix, tenen dret a viure en entorns accessibles, adaptats a les seves possibilitats i sense barreres, per tal d'assegurar la dignitat en les condicions de vida i habitatge, i a poder gaudir d'un lloc de vida adient en casos de desnonament.

Tenen el deure de denunciar situacions de maltractament, tant propi com aliè. Així mateix, tenen el deure de deixar a les generacions futures un món digne i en pau.

Relacionar-se amb la gent gran

Algunes persones grans, un cop surten de l'àmbit laboral, tenen la voluntat de mantenir-se actives i participar en la comunitat aprofitant les experiències i coneixements acumulats.

Aquesta participació es pot canalitzar en associacions de les mateixes persones o a través de serveis i espais participatius promoguts per les administracions públiques, com els casals i els consells. El Consell Consultiu de la Gent Gran de Rubí té com a objectiu articular la participació de les persones grans i de les entitats que els representen en les polítiques municipals. Es reuneix mensualment i un cop l'any es realitza el Plenari amb l'Alcaldia.

Adreces d'interès en l'àmbit de la gent gran

Agrupación de personas mayores de la Zona Norte

Ctra. Sabadell, cantonada amb
c. Navas de Tolosa, 1

Associació de la Gent Gran de Rubí i el seu Entorn

Carrer de Magallanes, 60

Aula d'Extensió Universitària de Rubí

Carrer de Xile, 1-3

Casal Cívic de Rubí

Carrer de Magallanes, 60

Casal de Gent Gran de Rubí II

Carrer de Lepant, 31-33

Diversitat per raó d'edat. La joventut.

Les etapes de l'adolescència i de la joventut tenen gran importància en el desenvolupament de les persones. Són èpoques plenes d'incerteses, però també de reptes per a encaminar-nos cap a l'edat adulta; les decisions que prenem quan som joves tenen gran influència en la nostra vida futura.

La joventut actual ha de fer front a una situació econòmica i laboral que li és molt desfavorable des de la crisi financera del 2008 i que ha provocat uns nivells d'atur inèdits entre aquest segment de població. La precarietat laboral endarrereix la transició a la vida adulta, l'emancipació i la formació d'una família pròpia.

La situació, també l'emocional, ha empitjorat per causa de la pandèmia de la covid-19, que ha limitat la mobilitat i els contactes, tan necessaris entre les persones adolescents i la gent jove, que cerquen definir-se en molts aspectes de la seva vida i que troben en «el grup» d'amics i amigues un marc més amable i empàtic.

Cal també esmentar el creixement, en nombre i gravetat, de les situacions de rebuig, assetjament i abús que es donen entre aquest col·lectiu.

Amb aquest panorama, és imprescindible que les polítiques públiques envers aquest segment de la societat incloguin la garantia de poder fer efectius els drets de ciutadania de les persones joves, que es fomenti la seva participació, com a individus i agrupats en entitats, en els processos i esdeveniments socials, que es respecti el seu espai d'opinió i reivindicació en el seu progrés per a l'adquisició d'autonomia, i així es garanteixi la inclusió social i la lluita contra qualsevol situació de discriminació o marginalitat.

Relacionar-se amb joves

La majoria de les persones joves, entre els 15 i els 29 anys, utilitzen de forma habitual i eficient les tecnologies informàtiques i digitals per a realitzar moltes de

les seves activitats; el mòbil és el dispositiu utilitzat majoritàriament.

L'adolescència i la joventut és una etapa important de canvis físics, cognitius, emocionals i relacionals. Es tracta d'una etapa de generació de la identitat personal i en la què la relació amb les altres persones formarà part d'aquesta empremta de la pròpia identitat.

És per això que es fa necessari fomentar la creació de grups juvenils, sigui al voltant d'interessos concrets (culturals, esportius, artístics, etc.) o com a forma de canalitzar la seva participació a la comunitat.

Adreces d'interès en l'àmbit de la joventut

Espai Jove Torre Bassas

Espai municipal de referència per a les persones joves de Rubí. S'ofereix informació sobre els recursos del territori, a més dels següents serveis:

Dinamització de tallers

Punt jove LGTBI

Assessoria laboral

Consultori sexual i de parella

Servei d'escolta i acompanyament emocional

Carrer Sabadell, 18, 08191 Rubí.

rubijove@rubijove.cat

Telèfon: 630766379/ 936991663

Horari d'atenció: de les 16 a les 20 h

Diversitat per raó d'edat. Les relacions intergeneracionals

La relació entre persones de diferents generacions pot ser molt útil per a la promoció de certs valors i per a enriquir la nostra perspectiva sobre la vida quotidiana.

Per a les persones grans:

Millora l'autoestima i l'estat d'ànim, quan comparteixen moments amb persones d'altres generacions que reconeixen la utilitat de les seves aportacions.

Major vitalitat, quan se senten motivades per a realitzar activitats i esforços.

Menor sentiment de solitud, quan tenen més temps ocupat.

Manteniment de l'aprenentatge. El procés d'aprenentatge és continu. Les persones grans poden, a través de l'intercanvi entre generacions, actualitzar els seus coneixements i adquirir-ne de nous.

Per als més joves:

Canvis en la percepció de la gent gran, produïts en veure aquestes persones més actives i com a font de coneixements, d'història i de maneres diferents de valorar les coses.

Accés a xarxes de suport, en aprofitar l'assessorament i el consell de persones més experimentades.

Conèixer temes que afecten la gent gran

i, per tant, també a elles mateixes en el futur, cosa que els permet prendre consciència sobre les necessitat d'entorns més amables i accessibles.

Veure la importància de valors, com la responsabilitat social i l'empatia.

Aprendre. Tal com passa amb la gent gran, els més joves també aprenen i augmenten els seus coneixements gràcies a aquest tipus d'intercanvi entre generacions.

Per tal de propiciar aquestes relacions:

Cal preveure espais i esdeveniments on **s'apleguin persones d'edats diferents**.

Cal **propiciar activitats que puguin realitzar plegades**.

Cal **difondre imatges de grups intergeneracionals**.

No s'ha d'utilitzar un llenguatge ni un **tracte infantil o condescendent** (en cap de les dues direccions).

S'han d'**utilitzar espais accessibles** per a tot tipus d'activitats i esdeveniments.

Enfocament de gènere

Utilitzar l'enfocament o la perspectiva de gènere en un àmbit o una activitat implica prendre en consideració

les **diferències entre dones i homes** en la planificació, el disseny i l'execució de les actuacions per tal de garantir que les dones no siguin discriminades.

Dones i homes de diferent edat, cultura, formació, estat de salut i estatus social, tenen diferents necessitats, aspiracions, percepcions i prioritats. L'ús de la perspectiva de gènere assegura que aquestes diferències siguin valorades equitativament.

Les desigualtats de gènere actuals persisteixen, en part, per la dificultat de fer canvis fonamentals en la situació de les dones respecte a la dels homes, a la societat en general.

La vida quotidiana està formada per un conjunt d'activitats que les persones realitzen durant les diferents esferes de la vida. Poden ser tasques pròpies o comunitàries, productives o reproductives; aquestes últimes històricament han estat realitzades majoritàriament per les dones.

El veïnat i el barri com a cercles pròxims als habitatges on es realitzen la majoria de les tasques quotidianes de la reproducció i com a entorns immediats de les persones dependents constitueixen un espai que les dones poden fer-ne ús més fàcilment.

Aplicar els criteris de gènere en el planejament urbà contribueix al desenvolupament d'una societat més equitativa, perquè influeix en la localització de les activitats, i afavoreix el desenvolupament sostenible, ja que facilita la mobilitat que prioritza els desplaçaments a peu.

L'enfocament de gènere en activitats i esdeveniments

A continuació es detallen alguns aspectes que responen a un enfocament de gènere:

En textos i documents, vídeos i gravacions sonores s'utilitza un **llenguatge no sexista**.

A les parades dels transports públics ubicades en llocs poc transitats hi ha **punts d'emergència**.

A les activitats multitudinàries hi ha punts d'emergència i **Punt Lila**.

Per tal de facilitar la participació, es proporcionen **serveis a les persones que tinguin familiars dependents** al seu càrrec.

Els recorreguts per a vianants tenen una **il·luminació contínua** que els fa més segurs.

És segur seure, reunir-se, conversar o jugar al carrer.

Els elements que mostren persones, fotografiades o dibuixades, **mostren de la mateixa manera dones i homes**.

Els pictogrames que representen la figura humana (per exemple, els senyals de trànsit, els semàfors, localització de sortides d'emergència) mostren de la mateixa manera homes i dones.

Adreces d'interès en l'àmbit de les dones

A continuació es detallen alguns aspectes que responen a un enfocament de gènere:

Servei d'Informació i Atenció a la Dona

Edifici Rubí+D – Rambleta de Joan Miró, s/n,
08191, Rubí.

a altres persones (i la identitat de gènere): lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals.

L'anàlisi d'aquesta diversitat de situacions es fa a través de tres paràmetres que varien de forma personalitzada en cada individu:

Diversitat afectiva, sexual i de gènere. Els col·lectius LGTBI

Les sigles **LGTBI** corresponen a diferents situacions personals referents a l'afectivitat i el desig sexual cap

Orientació sexual. Indica per qui se sent atracció. Una persona pot ser asexual, bisexual, heterosexual, homosexual, lesbiana, pansexual, etc.

Identitat de gènere. És la percepció que cada persona té sobre el seu propi gènere. Generalment, aquest es pot classificar en home, dona, gènere fluid o no-binari. Es pot correspondre o no amb el sexe biològic; en el primer cas, es parla de persones cisgènere, i en el segon, de persones transgènere.

Expressió de gènere. És la manera en què una persona manifesta exteriorment elements que tenen a veure amb el gènere, tant a través de la roba o de l'aparença en general, com del comportament, les afinitats, etc. L'expressió de gènere no coincideix necessàriament amb la identitat de gènere; de vegades es pot decidir no expressar-la per la pressió social o perquè encara s'està explorant la pròpia identitat.

Relacionar-se amb persones amb opcions afectives i sexuals i de gènere diverses

La **discriminació** es caracteritza pel rebuig, l'odi o l'aversion vers la persona que té una expressió de gènere no normativa i comporta que la persona sigui tractada d'una manera menys favorable que qualsevol altra en una situació anàloga. Es fonamenta en prejudicis socials construïts culturalment i interioritzats mitjançant la socialització rebuda.

Les **LGTBI-fòbies** s'expressen en un continu que va des de l'exclusió o el rebuig (deixar de banda, ignorar, no deixar participar o no parlar amb una persona) fins a la violència verbal o física; i amb un ventall de possibilitats que inclouen la burla, l'insult, la ridiculització, els malnoms, el robatori, la intimidació, l'assetjament (també a través d'internet i altres tecnologies), l'amenaça, l'agressió sexual i l'agressió física.

La discriminació per LGTBI-fòbia afecta la integritat física i/o el benestar psicosocial de la persona que la rep i és present en tots els àmbits on cada persona desenvolupa el seu projecte vital.

Les LGTBI-fòbies constitueixen una limitació d'accés a l'exercici dels drets i a l'ús dels espais. Estadísticament, la majoria dels episodis de violència tenen lloc a l'espai públic i sovint també als transports públics. La vulneració de drets pot estar comesa tant per persones particulars, com per organitzacions privades quan fan un mal ús del dret d'admissió, per exemple, o per ens públics quan fan deixament de les seves funcions.

La relació justa amb les persones dels col·lectius LGTBI exigeix:

Respectar la **dignitat** de la persona.

Preservar la seva **intimitat**.

Evitar judicis de valor que puguin condicionar l'atenció que es presta.

No discriminar per raó de l'opció afectiva i sexual i d'identitat de gènere.

Crear entorns segurs perquè les persones LGTBI puguin expressar-se sense ser rebutjades.

Oferir espais com els Punts Lila per a la **protecció i la denúncia** d'amenaques o abusos.

Promoure el coneixement de la realitat de la població LGTBI entre la població en general, per **combatre prejudicis i estereotips** i augmentar el respecte cap a totes les opcions.

Adreces d'interès en l'àmbit LGTBI

SAI - Servei d'atenció integral adreçat a persones adultes

*Carrer de Prim 33-35 (Servei d'igualtat) o
Carrer de Sabadell, 18 (Torre Bassas), trucant
al telèfon 935887000 o enviant un correu a
lgtbiSAI@ajrubi.cat*

Així mateix, la Sindicatura de Greuges de Rubí té l'objectiu de defensar els drets de la ciutadania en relació amb l'actuació de l'Ajuntament de Rubí i dels organismes que en depenen.

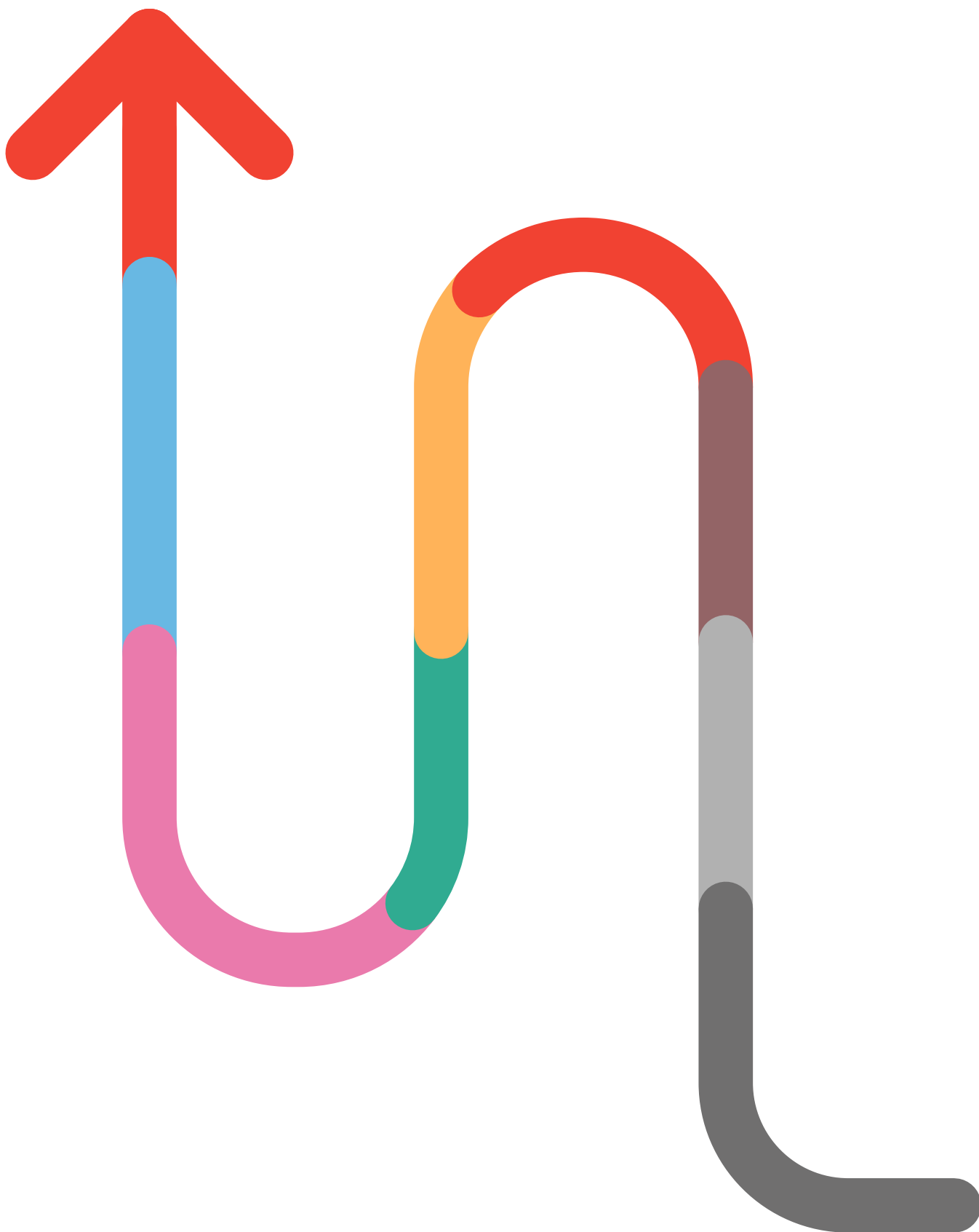
9.3 | Capítol 5

Òrgans de participació

Actualment a Rubí funcionen diferents espais de participació de la ciutadania que són consultats per l'Ajuntament en el desenvolupament de les diferents polítiques i actuacions que els afecten. Pel que respecta a l'accessibilitat, cal destacar la Taula d'Atenció a la Diversitat Funcional i el Consell Consultiu de la Gent Gran.

Però també n'hi ha d'altres que es poden consultar quan l'activitat o l'esdeveniment són d'un àmbit concret, com el Consell de la Infància i l'Adolescència, el Consell Municipal de Cooperació Internacional al Desenvolupament, el Consell Escolar Municipal, el Consell de la Formació Professional, la Mesa pel Dret a l'Habitatge o la Taula Local de la Memòria Històrica, i està previst posar en marxa el Consell de Dones en el marc del Pla d'igualtat per a la ciutadania (2021-2024).

L'Ajuntament crida a la participació dels diferents col·lectius i entitats en aquells temes que els són més propers. Per exemple, es compta amb la participació del jovent en l'elaboració del Protocol contra la Violència de Gènere i la LGTBI-fòbia als espais públics d'oci, i hi ha participació de dones en «marxes exploratòries» per a detectar i solucionar problemes de seguretat, que s'estan duent a terme des del Pla d'Igualtat per a la Ciutadania de Rubí.

Notes

Ajuntament
de Rubí